

کتابخانه کتابخانه کتب خطی و کتب نفیسه
وزارت امور خارجه

سازمان امور - ایران اینتر نیشنل...
درخواست...
۱۳۳۷...
۱۹۱۹...
۱۹۳۶...
۱۹۱۹...
۱۹۳۶...
۱۹۱۹...
۱۹۳۶...
۱۹۱۹...
۱۹۳۶...
۱۹۱۹...
۱۹۳۶...

شماره سند: ۲۷۶

فرستنده: سفارت روسیه

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: شیلات بحر خزر

تاریخ: ۱۷ شوال ۱۳۳۷

نمره: ۶۶

جناب مستطاب اجل اکرم افخما دوستان استظهارامکرما مهربانا

در دو موقع مذاکرات دوستدار با حضرت اشرف آقای رئیس الوزرا راجع به مسئله لیانازافها مابین دوستدار و حضرت معظم له بابت فقرات ذیل اتفاق کامل حاصل شده است: اولاً، به ملاحظات پلتیکی و برای حفظ امنیت عمومی باید علیحده قبلاً مسئله استرضای خاطر عملجات در تمام شیلات لیانازافها در ایران حل و تسویه شود. ثانیاً، برای این مقصود فقط باید در رشت کمیسیونی از نمایندگان ایران و روس و انگلیس و لیانازافها تشکیل گردد. ثالثاً، برای استرضای خاطر عملجات باید اشیای متعلقه به لیانازافها از قبیل تخته و میخ و کنف که در انزلی و جزو صورت منظور است به طور حراج به فروش برسد. با وجود این تصمیم قطعی متخذه حضرت اشرف آقای رئیس الوزرا و دوستدار مأمورین دولت علیه در رشت و انزلی دائماً با این تصمیم موافقت نمی کنند و این عمل را که لزوم حل فوری آن از طرف حضرت اشرف معظم له و دوستدار به یک طریق اتخاذ شده به عهده تعویق می گذارند. نظر به مراتب فوق دوستدار با کمال احترام مصرأ خواهشمند است مقرر فرمایند فوراً تلگرافات لازمه به عهده مأمورین مزبوره صادر گردد که اولاً کمیسیون باید فقط به مسئله پرداخت عملجات بپردازد ثانیاً برای پرداخت حقوق آنها قونسول روس در انزلی با حضور اعضای کمیسیون اشیایی که در انزلی موجود است به طور حراج خواهد فروخت نه در نقطه دیگر؛ زیرا که برای اشیای موجوده در انزلی خریدار

حاضر است و قیمت آنها تقریباً به موجب صورتی که آقای میرزا عبدالمجیدخان آهی و قونسول روس برداشته‌اند معلوم می‌باشد و بالاخره برای کمیسیون هم سهل خواهد بود که اشیایی که در انزلی موجود می‌باشد به فروش برساند نه در نقطه [ای] که دور و یا کم سکنه می‌باشد. در این موقع احترامات فایقه را تجدید می‌نمایم. امضا.

حاشیه:

- اداره روس

- جواب نوشته شود. کترات و انیتسف، امضا و خاتمه حاصل گردد و حال امورات بدون مشکلات تصفیه خواهد شد و با همین مرادنامه خود و انیتسف به رشت خواهد رفت و در آنجا با موافقت لیانازفها به این امور خاتمه خواهند داد. امضا.

- شماره ۲۲۱۰ / ۲۹ شوال ۳۷.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷ ه. ق. کارتن ۶۴، دوسیه ۳.
۲. در مورد پاسخ این مراسله، رجوع شود به سند شماره ۳۰۲.

سفارت دولت قویوشکت روسیه

در ایران

مورخه ۱۷ شوال ۱۳۳۷

نمره ۵۶

جناب آقای میرزا عبدالمجیدخان آهی

بسم الله الرحمن الرحیم
در تاریخ ۱۷ شوال ۱۳۳۷ ه. ق. جناب آقای میرزا عبدالمجیدخان آهی به سفارت روسیه در ایران فرمودند که در مورد اشیایی که در انزلی موجود است و قیمت آنها تقریباً به موجب صورتی که آقای میرزا عبدالمجیدخان آهی و قونسول روس برداشته‌اند معلوم می‌باشد و بالاخره برای کمیسیون هم سهل خواهد بود که اشیایی که در انزلی موجود می‌باشد به فروش برساند نه در نقطه [ای] که دور و یا کم سکنه می‌باشد. در این موقع احترامات فایقه را تجدید می‌نمایم. امضا.
در جواب فرمودند که در مورد اشیایی که در انزلی موجود است و قیمت آنها تقریباً به موجب صورتی که آقای میرزا عبدالمجیدخان آهی و قونسول روس برداشته‌اند معلوم می‌باشد و بالاخره برای کمیسیون هم سهل خواهد بود که اشیایی که در انزلی موجود می‌باشد به فروش برساند نه در نقطه [ای] که دور و یا کم سکنه می‌باشد. در این موقع احترامات فایقه را تجدید می‌نمایم. امضا.
در جواب فرمودند که در مورد اشیایی که در انزلی موجود است و قیمت آنها تقریباً به موجب صورتی که آقای میرزا عبدالمجیدخان آهی و قونسول روس برداشته‌اند معلوم می‌باشد و بالاخره برای کمیسیون هم سهل خواهد بود که اشیایی که در انزلی موجود می‌باشد به فروش برساند نه در نقطه [ای] که دور و یا کم سکنه می‌باشد. در این موقع احترامات فایقه را تجدید می‌نمایم. امضا.

www.tabarestan.info
تبرستان

شماره سند: ۲۷۷

فرستنده: سفارت روس

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: ثبت صورت اجاره نامه شیلات فی مابین وزارت فواید عامه و وانیتسوف (سواد)

تاریخ: ۲۷ سرطان ۱۲۹۸ (۲۰ شوال ۱۳۳۷)

نمره: ۴۳

حاشیه:

- نمره ۴۳ - وزارت امور خارجه مهر و امضای وزارت جلیله فواید عامه را تصدیق می نماید به تاریخ ۲۹ برج سرطان ۱۲۹۸ مطابق ۲۲ شوال ۱۳۳۷ (اعتلاء الملک) محل مهر: وزارت امور خارجه دولت علیه ایران

- سواد صورت ثبت اجاره نامه شیلات منعقد فی مابین وزارت فلاح و تجارت و فواید عامه و موسیو وانیتسوف به تاریخ ۲۷ برج سرطان ۱۲۹۸ در وزارت جلیله امور خارجه و سفارت روس مطابق با اصل و صحیح است. سجع مهر: کابینه وزارت تجارت و فواید عامه ۱۳۳۵

- ترجمه شده، ضبط شود.

بسم الله الرحمن الرحیم
 در این مورد که در تاریخ ۲۷ سرطان ۱۲۹۸ در وزارت امور خارجه ایران
 صورت ثبت اجاره نامه شیلات فی مابین وزارت فواید عامه و وانیتسوف
 (سواد) صورت گرفته است و در تاریخ ۲۹ برج سرطان ۱۲۹۸ در وزارت
 امور خارجه دولت علیه ایران تصدیق شده است. سجع مهر: کابینه
 وزارت تجارت و فواید عامه ۱۳۳۵

M. Melaiem

دوازدهم

۱۳۳۷
 ۲۷ شوال
 ۱۳۳۷

۳۲

نوع مسوده: <u>فرمان</u>	وزارت امور خارجه	نمبره عمومی: ۱۵۸
موضوع مسوده: _____	اداره: _____	نمبره خصوصی: ۲۹۰
شعبه: _____	تاریخ: ۱۳۳۷	کارتن: ۶۴
پاک نویسی کننده: _____		دوسه: ۲

شماره سند: ۲۷۹

فرستنده: —

گیرنده: —

موضوع: اعتبار نامه وانیتسف

تاریخ: ۲۹ یول ۱۹۱۹ (۱ ذیقعه ۱۳۳۷)

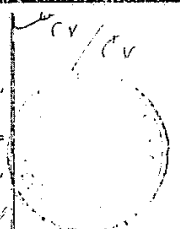
نمره: —

اعتبار نامه

- از طرف دولت علیه ایران به مسیو گریگور پتروویچ وانیتسف به شرح ذیل اجازه داده می شود:
- ۱- کلیه محصول شیلات و ماهیهای را که فعلاً در انزلی و آستارا و حسن کیاده و بادکوبه موجود و متعلق به دولت علیه ایران است در تحت تصرف خود درآورد.
  - ۲- تمام این مال التجاره را به قیمت و شرایطی که صلاح می داند در بازارهای ایران و خارجه به معرض فروش درآورد.
  - ۳- قیمت و ارزش مال التجاره فروخته شده را دریافت کند.
  - ۴- در تمام عملیات کمیسیونهایی که برای تسویه اختتام عمل شیلات راجعه به لیانازوف تشکیل می شود شرکت جوید.
  - ۵- در صورت لزوم در حقوق ملکیت دولت علیه ایران نسبت به محصول شیلات (راجع به ماده اول) در محاکم و مقامات مربوطه در ایران و خارجه دفاع نماید.
  - ۶- این اعتبارنامه به مسیو گریگور پتروویچ وانیتسف تبعه روس داده شد. باحق انتقال به دیگری جزءاً یا کلاً در صورتی که لازم بدانند.
  - ۷- حقوق اجزاء و کارگران تجارت خانه لیانازوف را با اطلاع کمیون مخصوصی که برای تسویه عمل لیانازوف معین خواهد شد نقداً یا به موجب قبوض موقتی به هر نحو که او مقتضی

در پرتو فرمان شماره ۱۷۵۷۷ مورخه ۱۳۳۷ (۶۴) راجع به تسویه حساب گریگور پتروویچ وانیتسف در مورد شیلات ایران در انزلی و آستارا و حسن کیاده و بادکوبه و ماهیهای موجود در آنجا که متعلق به دولت علیه ایران است در تحت تصرف خود درآورد.

سرانجام تسویه حساب گریگور پتروویچ وانیتسف در مورد شیلات ایران در انزلی و آستارا و حسن کیاده و بادکوبه و ماهیهای موجود در آنجا که متعلق به دولت علیه ایران است در تحت تصرف خود درآورد.

می داند از طرف و به حساب دولت علیه بپردازد.

۸ - بعد از فروش ماهی و محصولات آن که متعلق به دولت علیه ایران است مسیوگریگور بطرویچ وائیتسف کلیه حساب عمل این فروش را با قیمت حاصله آن به دولت علیه ایران تقدیم خواهد نمود. محل مهر و امضا وثوق الدوله (ریاست وزرا).

مقابله شد. سواد مطابق با اصل و صحیح است. مهر: اداره کل فلاح و تجارت.

هو

حضرت اشرف بندگان آقای وثوق الدوله رئیس الوزرا، دامت شوکت

با کمال احترام خاطر انور حضرت اشرف را مسبوق می دارد که وکالت نامه دولت علیه را دریافت داشته و برای اجرای مواد آن حاضرم که عملیات خود را با اطلاع کمیسر دولت علیه به موقع اجری گذارم. در طهران بتاريخ ۲۹ یول ۱۹۱۹ میلادی روسی (مطابق ۱۹ اسد)

چاکر صمیمی گ. پ. وائیتسف.

سواد مطابق با اصل و صحیح است. مهر: اداره کل فلاح و تجارت.

این سند در تاریخ ۱۹ اسد ۱۳۱۹ در طهران صادر شد و در آنجا به امضا و مهر آقای وثوق الدوله رسید. این سند در تاریخ ۲۹ یول ۱۹۱۹ میلادی روسی در طهران به امضا و مهر آقای وائیتسف رسید.

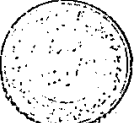
مهر: اداره کل فلاح و تجارت

حضرت اشرف بندگان آقای وثوق الدوله رئیس الوزرا، دامت شوکت

با کمال احترام خاطر انور حضرت اشرف را مسبوق می دارد که وکالت نامه دولت علیه را دریافت داشته و برای اجرای مواد آن حاضرم که عملیات خود را با اطلاع کمیسر دولت علیه به موقع اجری گذارم. در طهران بتاريخ ۲۹ یول ۱۹۱۹ میلادی روسی (مطابق ۱۹ اسد)

چاکر صمیمی گ. پ. وائیتسف.

سواد مطابق با اصل و صحیح است. مهر: اداره کل فلاح و تجارت.

شماره سند: ۲۸۰

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: رئیس الوزرا

موضوع: جنگلهای سواحل بحر خزر و خوشتاریا

تاریخ: ۷ شعبان ۱۳۳۷

نمره: ۲۸۵۶/۱۳۹۸

مقام منیع ریاست وزراء عظام

در جواب مرقومه مبارکه مورخه ۴ برج ثور نمره ۶۰۰ محتوی سواد راپرت اداره کل گمرکات راجع به بدهی شرکت موسوم به برسلیس از بابت حق گمرکی چوب آلانی که از جنگلهای شمال قطع و به روسیه حمل می نمایند زحمت افزا می شود که در وزارت امور خارجه امتیاز چوب آلات و جنگلهای در این سنوات اخیر به کسی واگذار نشده و چنین شرکتی را به رسمیت نمی شناسد. از قرار معلوم این شرکت را خوشتاریا و لیانازفها تشکیل داده اند و شاید در کارگزاری گیلان سابقه از این عمل باشد. چیزی که هست بعضی از صاحبان جنگلهای خصوصی طوالش و بعضی ثقات گیلان از قبیل سردارامجد و اشجع الدوله و وراث مرحوم انتخاب السلطنه و غیره همواره از تعدیات خوشتاریا شکایت نموده اند که برخلاف اجاره [ای] که از آنها شده است عمال خوشتاریا نسبت به املاک آنها رفتار می نمایند و معلوم می شود که پاره [ای] اجاره - نامه های خصوصی بین اشخاص مختلفه و شرکتی که خود را به اسم برسلیس موسوم نموده است منعقد شده است.

در هر صورت وزارت امور خارجه چنین شرکتی را اساساً نشناخته و رسمیت نمی دهد فرضاً که قراردادی هم باشد پس از الفا کلیه امتیازات مضره آن هم نقض شده است. اما در باب حقوق گمرکی و مطالبات دولت با سفارت روس مذاکره و به قونسولگری گیلان دستور داده شد

که برای تأدیة مطالبات دولت با کارگزاری در توقیف اساسیه [اثاثیه] شرکت مزبور موافقت نمایند و به کارگزاری گیلان هم دستور کافی داده شده. البته اداره گمرک نیز باید برای وصول حقوق گمرکی با کارگزاری گیلان مشاوره و با موافقت مشارالیه چوب آلات و ادوات این شرکت را در تحت توقیف درآورده و نتیجه را اطلاع دهد و نیز لازم است صورت کلیه دعاوی و مطالبات دولت را از شرکت مزبور به وزارت امور خارجه ارسال دارند. امضاء: معتمد السلطنه.

حاشیه:

- سلخ رجب ۳۷

سفارت دولت فویشوکت روسیه

در ایران

مورخه ۳۷ تاریخ ۳۰ خرداد ۱۳۴۷

نمره ۵۱

ایرانش

بسم الله الرحمن الرحيم
 در جواب درخواست شما در خصوص اخذ مجوز برای صادرات مسیو کوزینسکی از ایران به روسیه، بدینوسیله اعلام می‌گردد که این مجوز صادر می‌گردد.
 در خصوص اخذ مجوز صادرات مسیو کوزینسکی از ایران به روسیه، بدینوسیله اعلام می‌گردد که این مجوز صادر می‌گردد.
 در خصوص اخذ مجوز صادرات مسیو کوزینسکی از ایران به روسیه، بدینوسیله اعلام می‌گردد که این مجوز صادر می‌گردد.

M. Zelaiiev

اداره امور گمرکات

شماره سند: ۲۸۲
 فرستنده: اداره کل گمرکات
 گیرنده: وزارت مالیه
 موضوع: جنگلهای سواحل بحر خزر و خوشتاریا
 تاریخ: ۲۵ سرطان ۱۳۹۸ (۱۶ شوال ۱۳۳۷)
 نمره: ۱۳۴۰۷

وزارت جلیله مالیه

مرقومه محترمه مورخه چهاردهم سرطان متضمن سواد مراسله سفارت روس که از وزارت جلیله امور خارجه ارسال گردیده واصل شد، جواباً مبادرت می‌نماید؛ اینکه سفارت معززی الیها اظهار داشته که کوزینسکی ضمانت نامه کتبی از طرف مسیو خوشتاریا به اینجانب سپرده و مشارالیه به موجب آن ورقه املاک و دارایی خود را درازای بدهی شرکت پرسلس به دولت ایران گرو می‌دهد. این اظهار ابدأ صحت ندارد. ولی همان طوری که به خود مسیو کوزینسکی شفاهاً گفته شد و این جانب اهمیت و اعتبار فوق‌العاده به این نوشته نمی‌دهد، زیرا مسیو خوشتاریا بخوبی می‌تواند بدون اطلاع اینجانب اموال غیر منقوله موهوم خود را که معلوم نیست اسناد معتبری هم در موضوع مالکیت آنها در دست داشته باشد به اشخاص ثالث فروخته یا رهن بدهد.

به همین نظر، به رئیس گمرکات آستارا مأموریت داده شد که مخصوصاً مصالح و اشیای متعلقه به شرکت پرسلس را که آن شرکت می‌خواهد متدرجاً به فروش برساند، در تحت نظر نگاهدارد. به هر تقدیر معلوم نیست به چه علت سفارت روس مایل نیست اتباع خود یعنی مسیو خوشتاریا و شرکت پرسلس را بعد از این مدت به پرداخت بدهی مسلم خود که سابقاً در سایه اصول اجحاف و زورگویی که ذکر آن زاید است از تأدیة آن شانه تهی می‌نمودند، وادار و

ملزم نمایند. مدیرکل گمرکات

سواد مطابق اصل است. امضاء. سجع مهر: کابینه وزارت مالیه.

وزارت مالیه (تذکره)

اداره امور گمرکات

سواد براساس ماده ۱۰۸ قانون گمرکات

موضوعه (۱) تاریخ تصدیق ۱۳۲۸

شماره ۱۲۳۰۲۷

تذکره

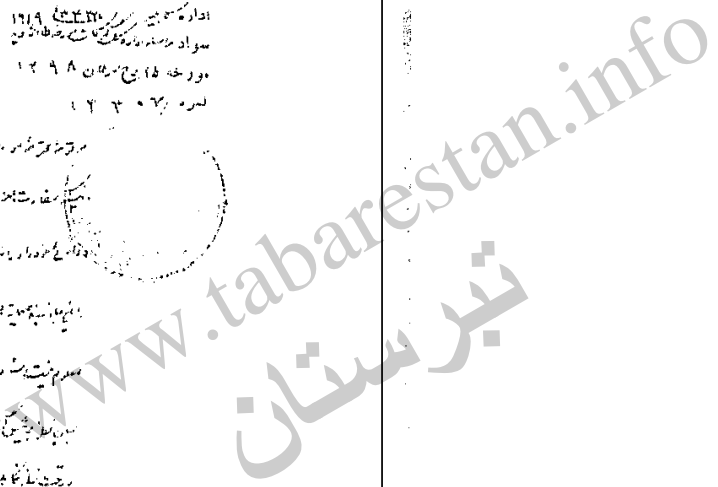
موضوع این تذکره در مورد رسیدن اسناد گمرکی و اسناد صادرات و واردات می باشد که در پیرو اسناد گمرکی صادر شده است و این اسناد باید در اسناد گمرکی وارداتی و صادراتی ثبت شود و در صورتیکه این اسناد در اسناد گمرکی ثبت نشده باشد، اسناد گمرکی صادره از گمرکات معتبر نخواهد بود و در صورتیکه اسناد گمرکی صادره از گمرکات معتبر باشد، اسناد گمرکی صادره از گمرکات غیرمعتبر معتبر نخواهد بود.

این تذکره در مورد اسناد گمرکی صادره از گمرکات معتبر است و در صورتیکه اسناد گمرکی صادره از گمرکات غیرمعتبر معتبر باشد، اسناد گمرکی صادره از گمرکات معتبر معتبر نخواهد بود.

این تذکره در مورد اسناد گمرکی صادره از گمرکات معتبر است و در صورتیکه اسناد گمرکی صادره از گمرکات غیرمعتبر معتبر باشد، اسناد گمرکی صادره از گمرکات معتبر معتبر نخواهد بود.

این تذکره در مورد اسناد گمرکی صادره از گمرکات معتبر است و در صورتیکه اسناد گمرکی صادره از گمرکات غیرمعتبر معتبر باشد، اسناد گمرکی صادره از گمرکات معتبر معتبر نخواهد بود.

مهر و امضاء
 مدیرکل گمرکات

نوع مسوده: <u>مذکورت</u>	وزارت امور خارجه	نمره عده می: <u>۳۳</u>
موضوع مسوده: <u>.....</u>	اداره: <u>.....</u>	نمره خصوص: <u>.....</u>
شعبه: <u>.....</u>	تاریخ: <u>۶ آبان ۱۳۳۷</u>	کارتن: <u>.....</u>
پاک نویس کننده: <u>.....</u>		دوسیه: <u>.....</u>

سفرات روس
 وزارت امور خارجه تهران
 این وزارتخانه در تاریخ ۳ مورخه ۵۱ مورخه ۳۰۴۳/۱۴۹۱ به تاریخ
 هفتم شعبان خود از اولیای محترم آن سفارت سنیه خواهشمند است اوامر فوری موکده به
 قونسولگری دولت بهیه مقیم گیلان در معاونت با کارگزاری در وصول مطالبات دولت صادر
 فرمایند که وصول حقوق حقه دولت پس از این به تعویق براتی ننماید. امضا.
 حاشیه:
 - واره در دوسیه ضبط است و در اندیکار گویا فهرست شده است.
 - ۷ ذی قعدة ۳۷

شماره سند: ۲۸۳

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت روس

موضوع: جنگلهای سواحل بحر خزر و خوشتاریا

تاریخ: ۱۶ ذی قعدة ۱۳۳۷

نمره: ۴۳۲۶/۲۳۵۶

سفارت روس

وزارت امور خارجه محترماً خاطر اولیای آن سفارت سنیه را مستحضر می سازد که
 مفاد یادداشت نمره ۵۱ مورخه ۳۰ مورخه ۳۰۴۳/۱۴۹۱ به تاریخ
 هفتم شعبان خود از اولیای محترم آن سفارت سنیه خواهشمند است اوامر فوری موکده به
 قونسولگری دولت بهیه مقیم گیلان در معاونت با کارگزاری در وصول مطالبات دولت صادر
 فرمایند که وصول حقوق حقه دولت پس از این به تعویق براتی ننماید. امضا.
 حاشیه:
 - واره در دوسیه ضبط است و در اندیکار گویا فهرست شده است.
 - ۷ ذی قعدة ۳۷

مورخه شهر ۲۵ ربیع الاول ۱۳۳۷

وزارت فلاحت و تجارت و فواید عامه

اداره

دایره

شماره ۱۱۳

وزارت معادن و فواید عامه

دو روز در وزارت معادن و فواید عامه در خصوص
تحتیات کانی کوزه سیم نایه در سربازخانه کانی در
دره کانی کوزه سیم نایه در سربازخانه کانی در
بدره کانی کوزه سیم نایه در سربازخانه کانی در

وزارت معادن و فواید عامه

وزارت معادن و فواید عامه

وزارت معادن و فواید عامه

شماره سند: ۲۸۴

فرستنده: وزارت فلاحت و تجارت و فواید عامه

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: راه آهن ماکو جلفا و تبریز

تاریخ: ۲۵ قوس ۱۲۹۷ (۱۴ ربیع الاول ۱۳۳۷)

نمره: ۳۱۱۳

وزارت جلیله امور خارجه

سواد راپورت حکومت ماکو که به توسط وزارت جلیله داخله به این وزارتخانه ارسال گردیده، برای استحضار خاطر اولیای آن وزارت جلیله لفاً ابفاد شد. متمنی است مقرر فرمایید کارگزار مهمام خارجه آذربایجان در این موضوع تحقیقات کافیه نموده معلوم نماید که پس از تخلیه آذربایجان از نظامیان دولت سنیه عثمانی فعلاً راه آهن مزبور در چه حالی است و به تصرف کیست و دعویه آن چیست و نظامیان مزبور بالاخره از آهن و غیره چیزی برده اند یا خیر؛ راپورت جامعی بفرستند. بدیهی است پس از وصول راپورت مزبور وزارت فواید عامه را مستحضر خواهند فرمود که اقدامات مقتضیه بشود. از وزارت جلیله داخله هم تقاضا شد که از ایالت جلیله آذربایجان در این خصوص توضیحات بخواهند و این وزارتخانه را مستحضر فرمایند! امضا. سجع مهر: وزارت فلاحت و تجارت و فواید عامه

حاشیه:

- اداره روس کاغذ اقبال السلطنه متعلق به شش ماه قبل است به کارگزاری آذربایجان همان طور [که] از وزارت فواید خواسته اند بنویسید از اوضاع راه آهن ماکو و جلفا و تبریز راپورت جامعی بدهد.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷ ه. ق، کارتن ۴۲، دوسیه ۱۱.
۲. در مورد پاسخ این مراسله، رجوع شود به سند شماره ۲۸۵.

نوع مسوده	وزارت امور خارجه	نمره عدومی	۱۰۰
موضوع مسوده	اداره	نمره خسرین	۴۲
شماره	بتاریخ ۲۱ ربيع الاول ۱۳۳۷	کارتن	۱۱
پاک نویسی کننده		دوسه	۱۱

وزارت امور خارجه
 در جواب مرقومه شماره ۳۱۱۳ مورخه ۲۵ قوس متضمن سواد راپورت حکومت ماکو از راه
 جهت سینه به کجی راپورت مذکور متعلق بشش ماه قبل است. ولی مع هذا تعلیمات لازمه
 به کارگزاری کل آذربایجان صادر گردید که از اوضاع راه آهن ماکو و جلفا و تبریز راپورت جامعی
 بدهند. بدیهی است پس از وصول راپورت کیفیت امر را به اطلاع آن وزارت جلیله خواهد رساند.
 امضا: معتصم السلطنه

شماره سند: ۲۸۵
 فرستنده: وزارت امور خارجه
 گیرنده: وزارت فواید عامه
 موضوع: راه آهن ماکو جلفا و تبریز
 تاریخ: ۲۱ ربيع الاول ۱۳۳۷
 نمره: ۱۰۵۴/۴۳۶

وزارت فواید عامه
 در جواب مرقومه شماره ۳۱۱۳ مورخه ۲۵ قوس متضمن سواد راپورت حکومت ماکو
 لزوماً زحمت می دهد که راپورت مذکور متعلق به شش ماه قبل است. ولی مع هذا تعلیمات لازمه
 به کارگزاری کل آذربایجان صادر گردید که از اوضاع راه آهن ماکو و جلفا و تبریز راپورت جامعی
 بدهند. بدیهی است پس از وصول راپورت کیفیت امر را به اطلاع آن وزارت جلیله خواهد رساند.
 امضا: معتصم السلطنه

حاشیه:
 - ۲۰ ربيع الاول ۳۷

شماره سند: ۲۸۶

فرستنده: کارگزاری آذربایجان

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: راه آهن ماکو جلفا و تبریز

تاریخ: ۱۵ ربیع الثانی ۱۳۳۷

نمره: ۶۷۳

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه دامت شوکته

مرقومه مورخه ۲۱ شهر ماضی نمره ۵۸۴۱/۴۳۴ زیارت گردید. ولی سواد رایپورت حکومت ماکو در لف مرقومه نبود. راه آهن فعلاً در دست اداره راه می باشد که سابقاً روسها خودشان تشکیل کرده اند و متصدی کارهای آن اداره جنرال تیمافیف است که ماماتسوف رئیس راه او را به مدیریت موقتی معرفی نموده. راه به واسطه اغتشاش آخری قفقاز کار نمی کند و عایدات ندارد و راه را بعد از رفتن عساکر عثمانی تا جلفا مرمت کرده اند. این است اطلاعات کارگزاری که برای استحضار آن وزارت جلیله به عرض رسید. امضا سجع مهر: کارگزاری کل آذربایجان

حاشیه:

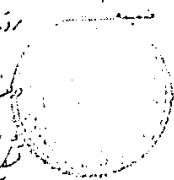
اداره روس مواظب باشید. سواد و ملفوف کاغذها فراموش نشود. به سابقه رجوع کنید. اگر لازم باشد مجدداً سواد رایپرت حکومت ماکو را بفرستید.

کارگزاری کل آذربایجان

اداره:

نمره ۶۷۳

تاریخ: ۱۳۳۷
مطابق: ۱۲۹

سازش وزارت امور خارجه است

مورد مورخه ۲۱ شهر ماضی نمره ۵۸۴۱/۴۳۴ زیارت گردید ولی سواد رایپورت حکومت ماکو در لف مرقومه نبود. راه آهن فعلاً در دست اداره راه می باشد که سابقاً روسها خودشان تشکیل کرده اند و متصدی کارهای آن اداره جنرال تیمافیف است که ماماتسوف رئیس راه او را به مدیریت موقتی معرفی نموده. راه به واسطه اغتشاش آخری قفقاز کار نمی کند و عایدات ندارد و راه را بعد از رفتن عساکر عثمانی تا جلفا مرمت کرده اند. این است اطلاعات کارگزاری که برای استحضار آن وزارت جلیله به عرض رسید. امضا سجع مهر: کارگزاری کل آذربایجان

اداره روس مواظب باشید. سواد و ملفوف کاغذها فراموش نشود. به سابقه رجوع کنید. اگر لازم باشد مجدداً سواد رایپرت حکومت ماکو را بفرستید.

شماره سند: ۲۸۷

فرستنده: کارگزاری ماکو

گیرنده: کارگزاری کل آذربایجان

موضوع: گزارش کارگزاری ماکو پیرامون راه آهن ماکو (سواد)

تاریخ: ۱۱ دلو [۲۸ ربیع الثانی] ۱۳۳۷

نمره: ۱۵۷

در راپورتهای متقدمه مکرر به عرض رساندهام که در اسکلات شاه تختی ماشینهای مختلفه زراعتی و غیره و ریل و آهن آلات و تخته و تیر و واغون که همه متعلق به این خط ماکو موجود است و خارج از عدد حساب است. امروزها محض حمل و نقل اشیای مذکور به داخله خط ماکو، آقای ثقه السلطان اقدامات جدیدیه کرده، دو عدد لکوموتیف با ششصد تومان مصرف تعمیر کرده و دو روز قبل یکی از آنها را به کار انداخته شده، بالطبع [بالتبع] این لکوموتیفها استاد و عمله لازم دارد و غیر از آن جهت بارگیری و باراندازی حمل اشیای چندین صدعمله لازم و به چندین هزار تومان مصرف نقدی محتاج است. اگر اولیای دولت به دایر کردن این خط تصمیماتی دارند باید که این اشیای به این طرف نقل شود و این مسئله را هم لزوماً به عرض می‌رسانم که اگر اولیای دولت در فکر فروش این اشیای که میلیونها قیمت دارد بوده باشند در این صفحات خریدار پیدا نمی‌شود که آن اخشاب را به قیمت ارزش بخزند و بلکه مثل اشیای موجوده که در وقت مراجعت روسها در استاسیونهای خطه ماکو بود همه را اهالی این سرحد نهب و غارت کردند. البته، اینها هم در آتیه تفریط خواهد شد. در این باب وقت لازم است. محض اطلاع عرض شد. کارگزار ماکو^۱. میرزا آقا^۲.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۷ ه. ق. کارتن ۴۲، دوسیه ۱۱.
 ۲. برای اطلاع بیشتر در باره این موضوع به سند شماره ۲۲۸ نیز مراجعه شود.

کارگذاری کل آذربایجان

تبریز - تاریخ - ۱۱ - شهر - دلو - ۱۳۳۷ - مطابق - برج - ۱۲۹

سواد دربارت آذربایجان
 در روز چهارشنبه ۱۱ دلو ۱۳۳۷ در وقت شام در محفلت شاه شمس الدین محمد زاهد تبریزی در وادی
 اهدت و تحفه و تبریک در وقت شام به مناسبت این خط ماکو که موجود است و خارج از عدد و حساب است این خط ماکو
 و نقل اشیای مذکور به داخله خط ماکو، آقای ثقه السلطان اقدامات جدیدیه کرده، دو عدد لکوموتیف با ششصد تومان مصرف
 تعمیر کرده و دو روز قبل یکی از آنها را به کار انداخته شده، بالطبع [بالتبع] این لکوموتیفها استاد و عمله لازم دارد و غیر از آن جهت
 بارگیری و باراندازی حمل اشیای چندین صدعمله لازم و به چندین هزار تومان مصرف نقدی محتاج است. اگر اولیای دولت به دایر کردن این خط
 تصمیماتی دارند باید که این اشیای به این طرف نقل شود و این مسئله را هم لزوماً به عرض می‌رسانم که اگر اولیای دولت در فکر فروش این اشیای
 که میلیونها قیمت دارد بوده باشند در این صفحات خریدار پیدا نمی‌شود که آن اخشاب را به قیمت ارزش بخزند و بلکه مثل اشیای
 موجوده که در وقت مراجعت روسها در استاسیونهای خطه ماکو بود همه را اهالی این سرحد نهب و غارت کردند. البته، اینها هم در آتیه
 تفریط خواهد شد. در این باب وقت لازم است. محض اطلاع عرض شد. کارگزار ماکو^۱. میرزا آقا^۲.

www.tabarestan.info
 تبریزستان

شماره سند: ۲۸۸

فرستنده: کارگزاری آذربایجان

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: راه آهن جلفا ماکو و تبریز

تاریخ: ۷ جمادی الاولی ۱۳۳۷

نمره: ۹۶۴

مقام منیع وزارت جلیله امور خارجه دامت شوکته

راجع به راه آهن ماکو و لوازمات آن راپورتی به نمره ۱۵۷ از کارگزار آنجا رسیده، سواد آن لفاً از لحاظ مبارک می گذرد. مستدعی است تصمیم اولیای دولت را در خصوص راه آهن مزبور و اشیای موجوده آن اعلام فرمایند که در جواب کارگزاری ماکو نیز نوشته شود. امضا. سجع مهر: کارگزاری کل آذربایجان

حاشیه:

- اداره روس به وزارت فواید عامه بنویسید.

کارگزاری کل آذربایجان

اداره:

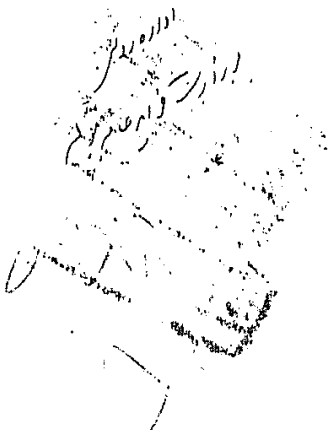
نمره: ۹۶۴

تاریخ: ۷ جمادی الاولی ۱۳۳۷
مطابق: برج ۱۲۹

مقام منیع وزارت جلیله امور خارجه

برج به راه آهن ماکو و لوازمات آن راپورتی به نمره ۱۵۷ از کارگزار آنجا رسیده، سواد آن لفاً از لحاظ مبارک می گذرد. مستدعی است تصمیم اولیای دولت را در خصوص راه آهن مزبور و اشیای موجوده آن اعلام فرمایند که در جواب کارگزاری ماکو نیز نوشته شود. امضا. سجع مهر: کارگزاری کل آذربایجان

شماره سند: ۲۸۹

فرستنده: کارگزاری ماکو

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: راه آهن ماکو جلفا و تبریز

تاریخ: ۲۷ دلو (۱۵ جمادی الاول) ۱۳۳۷

نمره: ۱۶۷

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه

دو عدد لکوموتیف با ششصد تومان تعمیر و حاضر شده، خیال آقای ثقه السلطان مأمور ضبط به راه آهن این است که اشیاهای موجوده از قبیل آهن آلات و واگون و لکوموتیف مصوب و ماشین سایره که راجع به این راه بوده و در شاه تختی موجود است و دو میلیون تومان ارزش دارد کشیده و به خاک ایران نقل نماید و حالا برای حقوق عمل و فعله معطل مانده، از ایالت به این مصارف هنوز اجازه داده نشده و در مالیه ماکو هم پول نیست. در حقیقت حیف است که این همه ثروت که راجع به این خط است در خاک قفقاز مانده و تفریط شود. آقای ثقه السلطان با کمال جدیت می خواهد که خدمتی نماید. چه چاره، بی پولی و عدم صدور امر و اجازه او را هم معطل گذاشته است. محض اطلاع عرض شد. امضاء: میرزا آقا، سجع مهر.

حاشیه:

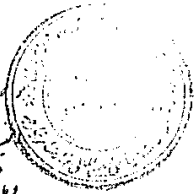
- اداره روس به وزارت فواید عامه بنویسید.

۲۷ دلو ۲

۱۶۷

مقام منبع وزارت امور خارجه

دو عدد لکوموتیف با ششصد تومان تعمیر و حاضر شده، خیال آقای ثقه السلطان مأمور ضبط به راه آهن این است که اشیاهای موجوده از قبیل آهن آلات و واگون و لکوموتیف مصوب و ماشین سایره که راجع به این راه بوده و در شاه تختی موجود است و دو میلیون تومان ارزش دارد کشیده و به خاک ایران نقل نماید و حالا برای حقوق عمل و فعله معطل مانده، از ایالت به این مصارف هنوز اجازه داده نشده و در مالیه ماکو هم پول نیست. در حقیقت حیف است که این همه ثروت که راجع به این خط است در خاک قفقاز مانده و تفریط شود. آقای ثقه السلطان با کمال جدیت می خواهد که خدمتی نماید. چه چاره، بی پولی و عدم صدور امر و اجازه او را هم معطل گذاشته است. محض اطلاع عرض شد. امضاء: میرزا آقا، سجع مهر.

اداره روس
وزارت فواید عامه بنویسید

شماره سند: ۲۹۰

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: کارگزاری تبریز

موضوع: راه آهن ماکو جلغا و تبریز

تاریخ: ۵ صیام ۱۳۳۷

نمره: ۱۵۹۶

در نتیجه اقدامات راجع به راه آهن ماکو و اشیای آن که از قرار راپرتهای واصله ارامنه قصد تصرف داشته اند سفارت انگلیس می گوید رئیس حکومت ارامنه منکر است که چنین قصد و تقاضایی داشته و اظهار داشته که یک نفر نماینده به تهران فرستاده است که در باب راه آهن ماکو با دولت مذاکره کند. گویا مقصود مذاکره خریداری است به این ترتیب معلوم می شود به کلی متقاعد به مالکیت ایران نسبت به این راه آهن شده اند. هنوز نماینده نرسیده است. هر وقت رسید نتیجه مذاکرات به جنابعالی اطلاع داده خواهد شد. (اعتلاء الملک)

شماره عمومی
نمبر خصوصی ۱۸۹۶
کارتن ۴۲
دوسیه ۱۱

وزارت امور خارجه
تبریز
تاریخ ۵ صیام ۱۳۳۷
دکتر ویس کاند

در نتیجه اقدامات راجع به راه آهن ماکو و اشیای آن که از قرار راپرتهای واصله ارامنه قصد تصرف داشته اند سفارت انگلیس می گوید رئیس حکومت ارامنه منکر است که چنین قصد و تقاضایی داشته و اظهار داشته که یک نفر نماینده به تهران فرستاده است که در باب راه آهن ماکو با دولت مذاکره کند. گویا مقصود مذاکره خریداری است به این ترتیب معلوم می شود به کلی متقاعد به مالکیت ایران نسبت به این راه آهن شده اند. هنوز نماینده نرسیده است. هر وقت رسید نتیجه مذاکرات به جنابعالی اطلاع داده خواهد شد. (اعتلاء الملک)

شماره سند: ۲۹۱

فرستنده: کارگزاری ماکو

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: راه آهن ماکو جلفا و تبریز

تاریخ: ۱۵ جوزا (۷ رمضان) ۱۳۳۷

نمره: ۷۰

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه

در امر نامه تلگرافی نمره ۲۲۵ وزارت جلیله از راپورتهای ماکو بحث شده بود که گویا ارامنه به اشیای اسکلات راه آهن که در طرف ایران است مداخله دارند. اطلاعاً به عرض می‌رساند که کیفیت نه این طور است که مرقوم فرموده‌اید، ارامنه به اشیایی که در اسکلات داخله ایران است مداخله ندارند. آنکه ارامنه مداخله و ممانعت حمل و نقل آن می‌نمایند اشیایی است که متعلق به راه آهن باریک ماکو بوده و در اسکلات شاه تختی که خاک قفقاز است در انبار بوده و مانده است و اشیای مذکور قطعاً به راه آهن پهن قفقاز تعلق ندارد. ارامنه به همان اشیای مداخله کرده و نمی‌گذارند که آنها را از شاه تختی حمل و به خاک ایران نقل و عبور بدهیم. مقصود هم این است که اطلاعاً عرض و لازم است که با سفارت انگلیس مذاکره و امر صادر فرمایید که واغون و لوکوموتیف و آهن آلات سایره متعلق به راه آهن ماکو دارد و در شاه تختی مانده است از حمل و نقل آنها به این طرف ارامنه مداخله و ممانعت نمایند و در این باب هم دیروز ایضاً به وزارت جلیله تلگراف عرض کردم. محض اطلاع عرض شد^۱. میرزا آقا، سجع مهر: کارگزاری مهام خارجه ماکو

حاشیه:

اداره روس عقیده آقای منصورالملک این است که اقدامات در مرکز فعلاً نتیجه نخواهد داد. باید بعد با مأمور ارامنه مذاکره شود. بنابراین فعلاً ضبط شود. امضا.

رئیس راه آهن این راه را به خود فدوی واگذار و تسلیم داده است و اسناد هم سپرده است که صورت آن در نزد خود رئیس راه آهن است و علاوه کارگزار ماکو از شاه تختی الی کلران که حدود بایزید است هرچه در این راه باشد صورت کرده تحویل یکی از خوانین ماکو که عموزاده فدوی است داده است و متجاوز از شش ماه می شود که موجب مستحفظین را از مالیات و از خودم داده ام. به شما جوابهای قانونی داده و حرفهای حق می گویم. ولی به خرج آنها نمی رود. خیلی اشیا از قبیل تخته و تیر هم تلف کرده اند. مستدعی است با جای لازمه سؤال و جواب فرموده در این خصوص تکلیف فدوی را معلوم فرمایید. اطلاعاً عرض شد که در آتیه فدوی را مسئول قرار ندهند. لازم بود عرض شد. مرتضی مهر وزارت داخله

حاشیه:

- سواد مطابق اصل است.

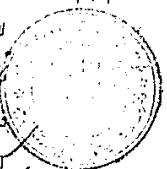
- مهر: کابینه وزارت فواید عامه و تجارت ۱۳۳۵

وزارت فلاح و تجارت و فواید عامه

سواد مهر مرتضی مهر وزارت
مورخه ۱۴ شهریور ۱۳۳۵
نومره ۸۳۳۳

اعمال
عبدالغنی

لامعه این سند را جهت افزايش قوت آن حواله بدين دفتر رسيد و اين بزرگواران را
مستحق دانستند اولاً در حدود کلران، بدين ايشان دستور در بيان راه اين ماکو از
مهرتريه و لوازم راه اين بزرگواران را به ما تسليم نمودند و ما در مقابل
کردن قرارداد مستحق لياقت اين بزرگواران در مقابل گرفتن لياقت هم اين را خارج
مسئله نماييم و بزرگواران هم در مقابل گرفتن لياقت در مقابل دادن لياقت
در صورت ما به ما تسليم و حفظ خراب کرد و حق ما کبير و از هر چه در زمان ما به ما
در لوداره ما کبير است از هر چه ما به ما تسليم نموديم آن ما مستحق شويم و کبير
اگر چه مستحق ما به ما تسليم نموديم و هر چه ما به ما تسليم نموديم به ما تسليم نموديم
در اين حواله شده و بايد در اين ماکو و کلران و در اين ماکو و کلران و در اين ماکو و کلران
کبير که اين راه در خاک ايران واقع شده و در دست ايران مستحق است و هر چه ما به ما
راه ما کبير است و هر چه ما به ما تسليم نموديم به ما تسليم نموديم و هر چه ما به ما
از راه ما کبير است و هر چه ما به ما تسليم نموديم به ما تسليم نموديم و هر چه ما به ما
مسئله آن در نزد خود رئيس راه آهن است و علاوه کارگزار ماکو از شاه تختی الی کلران که
داده بایزید است هرچه در این راه باشد صورت کرده تحویل یکی از خوانین ماکو که عموزاده
فدوی است داده ام.

وزارت بازرگانی و صنایع و معادن

سواد
مورخه
نمره

دولت‌امام شاهجهان در فرخ و ان در هر حق سکونم و بی خروج از این
مهره خطی از دفتر محترم و ترجمه که نه شده است، با این لازم که
در جواب فرستیم و در این خصوص حکایت فرموده و معلوم فرمایند و در
معرضه که در این صورت قرار نه نمند لازم بعد عرض شد

بر قفس
مهر وزارت بازرگانی

شماره سند: ۲۹۳

فرستنده: سفارت روس

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: راه آهن پیله بازار

تاریخ: ۲۸ جمادی الثانی ۱۳۳۷

نمره: ۲۱

یادداشت

سفارت با نهایت احترام زحمت افزا گردیده، اینک ترجمه مشروحه مسیوناگانکین مدیر اداره راه انزلی و طهران را که در خصوص راه آهن پیره بازار به سفارت تقدیم داشته است لفاً به آن وزارت جلیله ارسال می‌دارد و نظر به اشکالات مندرجه در مشروحه مزبوره سفارت متمنی است از طرف دولت علیه تمديد راه آهن پیره بازار تا ساحل خلیج مرداب که بیش از پنج شش ورست نیست و بنای استاسیونی برای تحویل گرفتن بارها در آنجا که فایده کلی به عمل تجار دارد به شرکت خوشتاریا اجازه داده شود و این فقره را در امتیاز نامه ساختن راه پیره بازار که در اول مارت سنه ۱۹۱۶ به کمپانی راه انزلی و طهران مرحمت شده است ضمیمه فرمایند. زیاده زحمت افزا نمی‌شود. امضا.

حاشیه:

- ترجمه مشروحه در لف نبود.

- اداره روس ترجمه مشروحه را از سفارت گرفته و با این یادداشت به عرض حضرت اشرف برسانید.

سفارت دولت قوشوکت روسیه

در ایران

مورخه ۲۸ شهریور ۱۳۳۷

نمبره ۲۱

ایرانیست

سفارت با بندهت احترام نخست از آنکه این بندهت در شهر تبریز که گاه گاهی میرود و در آنجا در نظر
دولت ایران را که در خصوص راه آهن پیره تا راه آهن تبریز که در دست است که در وزارت معین در آنجا میرود
دولت بندهت بندهت در شهر تبریز که در نظر دولت معین در آنجا میرود که در آنجا پیره بازار
تا رسیدن به مراد است که در شهر تبریز که در نظر دولت معین در آنجا میرود که در آنجا پیره بازار
که در شهر تبریز که در نظر دولت معین در آنجا میرود که در آنجا پیره بازار

[Handwritten signature]

بجهت شهر تبریز
ایرانیست
مورخه ۲۸ شهریور ۱۳۳۷
نمبره ۲۱

شماره سند: ۲۹۴

فرستنده: —

گیرنده: —

موضوع: راه آهن پيله بازار

تاریخ: —

نمبره: —

ترجمه مشروحهٔ مسیر ناگاتکین مدیر اداره راه انزلی و طهران

به موجب امتیازی که دولت علیه در اول مارت ۱۹۱۶ به کمپانی راه انزلی و طهران
مرحمت نموده است که کمپانی مزبوره راه آهنی از پیره بازار تا رشت امتداد دهد و بر طبق ماده
چهارم امتیاز نامه کمپانی مزبوره متعهد شده است که هر ساله صدی شانزده از منافع خالص این
راه آهن را به دولت علیه بپردازد. کمپانی مزبور برحسب قرارداد مورخه ۲۴ شهر یون ۱۹۱۶
تمدید و ساختن راه آهن مزبوره را به شرکت خوشتاریا واگذار نمود. شرکت مزبور هم از اول ماه
مارت ۱۹۱۷ شروع به ساختن راه آهن مزبوره نمود. ولی نظر به مشکلات و اوضاع سیاسی و
عدم وجود وسایل حمل و نقل از روسیه به ایران شرکت خوشتاریا را دچار تعسرات و خسارات
زیادی کرده است و فقط از اول امسال شرکت مزبوره توانسته است که راه آهن پیره بازار را به یک
ترتیبی دایر کند با همه این مساعی به واسطهٔ اشکالاتی که ذیلاً توضیح می شود نمی توان راه
مزبور را مرتباً دایر نموده و کاملاً از آن استفاده کرد.

چون در موقع ساختن راه آهن از پیره بازار الی رشت معین شده بود که بارهائی که از انزلی
به رشت حمل می شود از استاسیون پیره بازار به وسیلهٔ لودکاهای بخاری کوچک مستقیماً از
روی آب به انزلی حمل شود و برای این مقصود قرار شده بود که بر عمق رودخانه پیره بازار که به
خلیج مرداب داخل می شود عمق آن در موقع تابستان از ده (دیوم) بیشتر نیست افزوده شود؛

ولی پس از دقتهای کامل معلوم شد که تعمیر رودخانه پیره بازار و به کار انداختن لودکاهای بخاری اشکالات زیادی را باعث خواهد شد و با وجودی که حالیه راه آهن پیره بازار کار می کند به مناسبت عسرت عمل حمل و نقل مابین انزلی و رشت از پیره بازار که باعث اتلاف وقت شده و بارها را بایست چندین مرتبه از لودکاها خارج نموده، حمل نمایند و به این لحاظ اغلب صاحبان بار، بارهای خود را مجبور می شوند مستقیماً از راه شوسه انزلی و طهران برشت حمل نمایند در صورتی که هرگاه راه آهن پیره بازار تا ساحل خلیج مرداب امتداد می یافت این اشکالات برطرف شده و بارها مستقیماً از بارکاتها و کرجیها به واقونهای راه آهن حمل می شد.

به این جهت شرکت خوشتراریا خواهشمند است که دولت علیه اجازه فرماید که راه آهن پیره بازار را تا ساحل خلیج مرداب که بیش از پنج و شش ورست نیست امتداد داده و استاسیونی برای تحویل بارها در آنجا بسازد. به همان شرطی که صدی شانزده از منافع خالص این راه را به دولت علیه بپردازد.

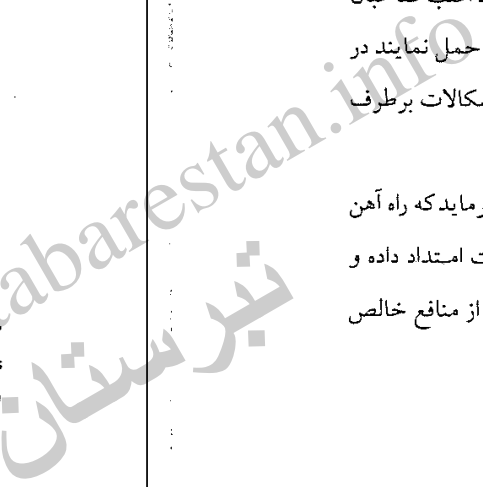
توجه مردم غیر مالکین سرادار راه انزلی و طهران

بموجب دستور وزارت امور خارجه در تاریخ ۱۳۱۶ هجری قمری ناچاراً انزلی و طهران تحت تصرف
انگلیس گردید و از آن زمان تا کنون در تصرف آنهاست و در این مدت تمام راهها و راهها را
که در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست
خبر می دادند که ناچاراً در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست
راه آهن از پیره بازار تا ساحل خلیج مرداب امتداد می یافت این اشکالات برطرف
شده و بارها مستقیماً از بارکاتها و کرجیها به واقونهای راه آهن حمل می شد.

چنین در صورتی که غیر مالکین راه آهن در پیره بازار، انزلی و طهران صاحبان راه آهن
برای آنکه در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست
در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست
در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست
در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست
در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست

انگلیس پس از بازگشت از سفر به اروپا و در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست
در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست
در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست
در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست
در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست که در این مدت در تصرف آنهاست

شماره سند: ۲۹۵

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: حکومت خراسان

موضوع: تقاضاهای دول متفق از دولت ایران بر علیه دولت روس

تاریخ: ۱۹ صفر ۱۳۳۸

نمره: ۵۱۵

خراسان - ایالت جلیله - توسط کارگزاری

حضرت اقدس وزیر امور خارجه تلگرافی به حضور ریاست وزرای عظام مخابره نموده‌اند که ذیلاً به عرض می‌رساند (تقاضاهای دول متفقه و مشترک المنافع از دولت ایران و سایر ممالک بی‌طرف بر علیه روسیه بلشویست از قرار ذیل است:

امتناع از اعطای جواز حرکت به هر کسی که می‌خواهد به یکی از بنادری که در تحت تصرف بلشویکیها می‌باشد عزیمت نماید یا از بنادر مزبوره آمده است و همین قسم نسبت به مال‌التجاره که به عنوان روسیه بلشویست از طریق دیگر ارسال می‌شود رفتار شود. امتناع از دادن تذکره به اشخاصی که عازم روسیه بلشویست می‌شوند یا از آنجا بیایند؛ مگر در صورتی که دول متفقه و مشترک المنافع در این امر اظهار موافقت نمایند. جلوگیری از معاملات صرافی امتناع از تسهیل مبادلات پستی و تلگرافی تاریخ این تلگراف دوم نوامبر است و در آن موقع بلشویکیها همه جا عقب می‌نشستند. ولی چنانچه به اطلاع آن ایالت جلیله رسیده است اخیراً وضعیت فرونت‌ها برای بلشویکیها مساعد کالچاک دینکین یوونچ سردارهای روسیه بعضی عقب نشسته و بعضی به کلی شکست خورده‌اند. در این صورت با وضعیت اتباع ایران در ترکستان نظریات آن ایالت جلیله چیست آیا این تقاضاها را تا چه اندازه ممکن است به موقع اجرا گذارد. متمنی است با اطلاعات بسیطی که به اوضاع و احوال خراسان و نظریات افاغنه دارید وزارت امور خارجه را

از نظریات خودتان مطلع فرمایید تا تصمیم لازم اتخاذ شود. معتمد السلطنه^۱

حاشیه:

رمز شود اعتلاء الملک.

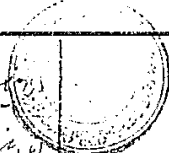
نوع مسوده موضوع مسوده ضمیمه تاریخ نویسی کننده	وزارت امور خارجه اداره روسی بتاریخ ۱۹ شهریور ۱۳۳۳	نوع مسوده نوع خبر تاریخ دو سیه
--	---	---

کتابخانه
اینست بسمه
از تاریخ ۱۹ شهریور ۱۳۳۳
موضوع مسوده
ضمیمه
تاریخ نویسی کننده

وزارت امور خارجه
اداره روسی
بتاریخ ۱۹ شهریور ۱۳۳۳

نوع مسوده موضوع مسوده ضمیمه تاریخ نویسی کننده	وزارت امور خارجه اداره بتاریخ ۱۳۳	نوع مسوده نوع خبر تاریخ دو سیه
--	---	---

وزارت امور خارجه
اداره روسی
بتاریخ ۱۳۳
موضوع مسوده
ضمیمه
تاریخ نویسی کننده

از تاریخ ۱۹ شهریور ۱۳۳۳

www.tabarestan.info
تبرستان

شماره سند: ۲۹۶

فرستنده: نمایندگی مختار دولت جمهوری سوسیالیستی اشتراکی شورای روس در ایران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: روسها و نهضت جنگل و سوء رفتار نظامیان روس در نواحی شمالی ایران

تاریخ: ۱۴ جوزای ۱۳۰۰ (۲۷ رمضان ۱۳۳۹)

نمره: ۴۹۴

وزارت امور خارجه

در جواب یادداشت آن وزارتخانه از تاریخ بیست و ششم ثور نمره ۳۸۳۲/۱۷۱۳ راجع به خیر بمباردمان قرای ایران توسط قشون روس اینک اظهار می‌دارد که به قرار اطلاعات واصله به اینجانب خبر مزبور به کلی منفی با حقیقت می‌باشد. فقط در ناحیه مغان چند مرتبه مصادمه فی مابین قشون ما و دستجات سارقین شاهسون که متصل به قرای سرحدی ما در اطراف لنکران حمله می‌کنند، واقع گردیده است.

ضمناً موقع را مغتنم شمرده خاطر نشان می‌کند اینکه در دوایر دولتی ایران انتشار دارد که قشونهایی که گیلان را تخلیه می‌کنند اسلحه و مهمات جنگی و مستشار برای میرزا کوچک خان می‌گذارند، اینک اظهار می‌دارم که انتشارات فوق جعلیات محض است. نماینده مختار دولت جمهوری سوسیالیستی اشتراکی شوروی روس در ایران^۱

حاشیه:

- اداره دویم ۱۷ جوزا ۱۳۰۰

- مجدداً به اداره دویم فرستاده شود حضرت وزیر به رئیس آن اداره دستورالعمل داده‌اند.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۹ ه. ق. کارتن ۳۸، دوسیه ۵.

- سؤال کند. جواب بگویم^۱.

۱. برای اطلاع بیشتر در باره این موضوع به اسناد شماره ۲۹۷ و ۲۹۸ نیز مراجعه شود.

شماره سند: ۲۹۷

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت روسیه

موضوع: روسها و نهضت جنگل و سوء رفتار نظامیان روس در نواحی شمالی ایران

تاریخ: ندارد [احتمالاً شوال ۱۳۳۹]

نمره: —

مراسله به سفارت روسیه

احتراماً به اطلاع آن جناب می‌رساند که سفارت جمهوری روسیه ذیل نمره ۴۹۴ مورخه ۱۴ جوزا ۱۳۰۰ شایعات راجع به اینکه قشون احمر موقع تخلیه گیلان اسلحه و مهمات به میرزا کوچک خان می‌گذارند تکذیب می‌کند. دوستدار همیشه اطمینان کامل به اقوال سفارت آن جناب داشته و با اتکا به همین اطمینان است که می‌توانم پیش بینی کنم در آتیه روابط دوستی ملتین ایران و روسیه برپایه و اساس محکم‌تری قرار گرفته، هرگونه سوء تفاهمات را مرتفع خواهد نمود. ولی در همین حال از تذکار این نکته ناگزیرم که عملاً وقایعی متأسفانه مثل قضیه بندر شهسوار که با مساعدت صاحب منصبان روسی متجاسرین با قوای محلی مقابله نموده‌اند رخ می‌دهد که پیش‌بینیهای دوستدار را در نزد اولیای دولت و افکار عامه قدری متزلزل می‌کند. دوستدار عقیده دارم که آن جناب در تشدید مبانی مودت ملتین ساعی بوده و این‌گونه وقایع بدون اطلاع و خلاف میل آن جناب بروز می‌کند. لهذا، قویاً انتظار دارم که نسبت به اقدامات حسنه در جلوگیری از این اتفاقات معتقدات دوستدار را در پیشگاه دولت متبوعه و عامه مردم تأیید بفرمایید. امضا.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور خارجه
تاریخ: ۱۳۳۹

موضوع: ...

دولت روسیه

تاریخ: ۱۳۳۹

На стипшение Министерства Иностранних Дел ст 16 шл с.г.за № 2832/1712 с сообщением о обшбардирвке русскими военными персидских селений настоящим заявляю, что, не получившим мною известиями, это сообщение совершенно не соответствует действительности. В Куганкеси райене преисвяле лаш-новкылы, стичек мшкуну лашныи войскамы и разбейныи войками шалсаканев, ластакане сержащидишаднадения на пашы приграничные селения в окрестностях Ленкорана.

Одновременно являюсь случаем заявлять, что, расирестранившыся в Персидских Правительственных кругах, еслухи об оставлении эвакуйреванывшыся из Галича всекими ерджия, бе-евных правасев и иштривтерев Кучук Хану является силсанныи явлансыи.

Великийшах Представитель Р.С. в Персии

Handwritten signature

۱۳۳۹
۱۷
۱۳۳۹
۱۷
۱۳۳۹
۱۷

WWW.tabarestan.info
شیرستان

شماره سند: ۲۹۸

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت جمهوری روسیه

موضوع: تجاوز ارتش سرخ به نواحی شمالی ایران

تاریخ: ندارد [احتمالاً شوال ۱۳۳۹]

نمره: —

یادداشت به سفارت جمهوری روسیه

یادداشت نمره ۴۹۴ راجع به بمباردمان قرای ایران واصل گردید. اطلاعاتی که به آن سفارت محترم داده‌اند. موافق حقیقت نبوده است. یعنی از طرف شاهسونها مبادرت به حمله شده و قوای احمر آنها را تعقیب می‌کنند و فرضاً اگر اختلافی بین شاهسونها و قوای سرحدی حدود لنکران واقع بشود قوای احمر حق ندارند برای تعقیب آنها به خاک ایران تجاوز کنند؛ بلکه از دولت علیه باید تقاضا نمایند که شاهسونها را مورد مؤاخذه قرار داده و در صورت تقصیر آنها را به مجازات برسانند.

قسمت آخر یادداشت فوق‌الذکر هم مطابق با واقع نیست و معلوم می‌شود کسانی که به آن سفارت محترم راپرت داده برخلاف راپرت رفتار کرده‌اند. زیرا از قرار اطلاعاتی که به وزارت خارجه رسیده ناو اردین شکابن، دو کشتی جنگی به بندر آمده و چند نفر صاحب منصب روس همراه دارد که توپخانه هم در تحت نظر آنهاست و این پیش آمد خلاف اطمینانهایی است که از طرف آن سفارت داده شده.

نمره عمومی نمره خصوصی کارتن دوسیه	وزارت امور خارجه ایران تاریخ	نوع سوره موضوع سوره سبب یادداشت کننده
--	------------------------------------	--

۱۳۳۹
 وزارت امور خارجه
 تهران
 تاریخ: ...
 شماره سند: ...
 فرستنده: ...
 گیرنده: ...
 موضوع: ...
 تاریخ: ...
 نمره: ...
 مهر و امضا

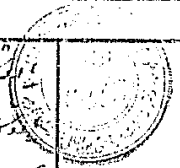
شماره سند: ۲۹۹
 فرستنده: وزارت امور خارجه
 گیرنده: سفارت روسیه
 موضوع: سوء رفتار نظامیان روس در گیلان
 تاریخ: ۲ سرطان ۱۳۰۰ (۱۷ شوال ۱۳۳۹)
 نمره: ۴۶۸۶

مراسله به وزیر مختار روسیه

از قرار اطلاعات واصله قوای احمر روسیه در موقع تخلیه گیلان با کشتیهای خود
 عده ای از داوطلبان محلی را از انزلی و سایر نقاط برده در بنادر دیگر مثل چابکسر و شمسوار
 گذاشته. دستدار لازم می داند توجه آن جناب را به این نکته جلب نماید که این ترتیب مورث
 تعجب و بر خلاف انتظار اولیای دولت متبوعه دستدار بوده و مورث عواقب وخیمه خواهد
 بود که یقین دارد آن جناب هرگز راضی به مضار آن نخواهد بود
 خواهشمندم این رفتار را که برخلاف عهد مودت بین دولتین است به مقامات مربوطه
 خاطر نشان که از مظاهر آن جلوگیری کرده و مبین این اقدام را مورد مؤاخذه و تنبیه قرار دهند.
 نتیجه اقدامات حسنه را مترصدم. امضا.

نمره عمومی نمره خصوصی کارتن دوسیه	وزارت امور خارجه شماره تاریخ	شماره تاریخ موضوع
--	------------------------------------	-------------------------

سفارت گیلان
 تاریخ ۴۹۴۴
 این سفارت گیلان در روز ۲۰ خرداد ۱۳۰۰ در بنادر دیگر مثل چابکسر و شمسوار
 عده ای از داوطلبان محلی را از انزلی و سایر نقاط برده در بنادر دیگر مثل چابکسر و شمسوار
 گذاشته. دستدار لازم می داند توجه آن جناب را به این نکته جلب نماید که این ترتیب مورث
 تعجب و بر خلاف انتظار اولیای دولت متبوعه دستدار بوده و مورث عواقب وخیمه خواهد
 بود که یقین دارد آن جناب هرگز راضی به مضار آن نخواهد بود
 خواهشمندم این رفتار را که برخلاف عهد مودت بین دولتین است به مقامات مربوطه
 خاطر نشان که از مظاهر آن جلوگیری کرده و مبین این اقدام را مورد مؤاخذه و تنبیه قرار دهند.
 نتیجه اقدامات حسنه را مترصدم. امضا.

۱۳۰۰
 ۱۳۰۰
 ۱۳۰۰

نوع سوده موضوع سوده تاریخ شماره	وزارت امور خارجه اداره ۱۳۰۰	نمبره - ۴۸۹ امره خصوصي کارتن - ۳۸ دوسه - ۵
--	-----------------------------------	---

شماره سند: ۳۰۰
 فرستنده: نمایندگی دولت جمهوری سوسیالیستی اشتراکی شورای روس در ایران
 گیرنده: وزارت امور خارجه
 موضوع: نظامیان روس در گیلان
 تاریخ: ۲۲ سرطان ۱۳۰۰ (۸ ذیقعدة ۱۳۳۹)
 نمرة: ۶۳۰

آقای وزیر امور خارجه

در جواب مراسله محترمه مورخه هیجدهم سرطان نمرة ۴۳۱۰ احتراماً زحمت افزا می شود که دوستدار برای تصفیه سریع فرونت گیلان مشغول اقدامات لازمه بوده؛ ضمناً راجع به شایعات مختلفی که دشمنان روسیه کارگران و دهاقین در تهران انتشار می دهند، اینک خاطر نشان می کند که تمام شایعات مزبور به طور اغراق و مبالغه و در اغلب موارد منافی با حقیقت می باشد. در خاتمه موقع را مغتنم شمرده احترامات فایقه را تقدیم می دارد. نماینده مختار جمهوری سوسیالیستی شوروی روس در ایران!

حاشیه:

- اداره دویم ۲۵ سرطان ۳۰۰
 - حفظ شود.

وزارت امور خارجه
 تهران
 تاریخ: ۱۳۰۰
 شماره: ۶۳۰
 موضوع: نظامیان روس در گیلان
 فرستنده: نمایندگی دولت جمهوری سوسیالیستی اشتراکی شورای روس در ایران
 گیرنده: وزارت امور خارجه
 توضیحات: ...

شماره سند: ۳۰۱

فرستنده: سفارت ایران در لندن

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: نفت شمال و سعی شرکت‌های امریکایی در کسب امتیاز آن (سواد رمز)

تاریخ: ۱۴ اسد ۱۳۰۰ (۱ ذیحجه ۱۳۳۹)

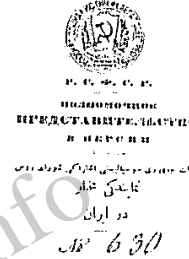
نمره: ۱۲۲۱

از سفارت لندن

یک کمپانی معتبر آمریکا کراراً به سفارت آمده شرحی هم نوشته است مایل است امتیاز نفت [نفت] شمال ایران را از دولت علیه بخواند. حاضر است هرگاه دولت اجازه بدهند فوراً نمایندگان خود را تهران بفرستد که در شرایط آن با اولیای دولت مذاکره نمایند. برای جواب آنها منتظر جواب این تلگراف هستم. نمره ۳۶۳، ۴ اوت، داوود

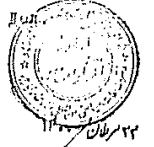
حاشیه:

- آقای ممتحن الملک سؤال نمایند بگویم.

Господину Министру Иностранных Дел

1921 12 июля

Уважаемый Государь,

В ответ на Ваше отношение от 2 июля с.г. за № 4310 имею честь сообщить, что мною приняты все меры к скорейшей ликвидации Гидлянского фронта. Что касается разного рода слухов, циркулирующих в Тегеране, распускаемых агентами Рабоче-Крестьянской России, то все они являются слухами, преувеличенными и в большинстве случаев совершенно не соответствующими действительности.

Примите уверение в совершенной моей уваженности.

Полномочный Представитель

Р. С. С. С. Р. в Персии:

С. М. Шахматов

وزارت امور خارجه

دو باب در دستور روزنامه ایران است
و در آن وقت اولی که در دستور بر تقدیر تاریخ
روزگاری که در دستور است در دستور قرار داد
بسیار است که در دستور در دستور در دستور
شاید در دستور در دستور در دستور
در دستور در دستور در دستور در دستور
در دستور در دستور در دستور در دستور

نایب رئیس هیئت مدیره

فصل اول
ماده ۱۴

شماره سند: ۳۰۲

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت ایران در لندن

موضوع: نفت شمال و سعی شرکت‌های امریکایی در کسب امتیاز آن

تاریخ: ۱۶ اسد ۱۳۰۰ (۳ ذیحجه ۱۳۳۹)

نمره: —

نمره ۳۶۳ واصل، پیشنهاد کمپانی امریکایی راجع به نفت [نفت] شمال با خوشوقتی تلقی می‌شود. ممکن است شرایط آنها را اطلاع بدهید. دولت می‌تواند نماینده کمپانی را برای مذاکره بپذیرد. به شرطی که اگر توافق حاصل نشود، خسارتی متوجه دولت نباشد.^۱

وزارت امور خارجه

اداره رفر دانه

مورخه ۳۱/۱۲/۳۰

نمره ۱۳۳۱

ضمیمه

از سفارت لندن

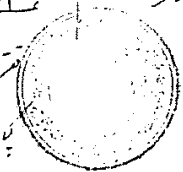
نفت شمال بستان بستر لاری که در آن سفارت گفته می‌شود
 امر است اقبال نفت شمال را بر آن در از دست بدهد
 طرف است امر است اجازه بدهد خبر نامزایان نمود
 همراه بفرستد در شرط آن، ادره در دست
 نیز بر آورد این شرط را به این ترتیب
 ۳۶۳ ۴۰ ارد
 دالو

مستند
 ۳۶۳
 ۴۰ ارد

وزارت امور خارجه

اداره امیر
سواد مخابرات وزارت امور خارجه
مورخه ۱۳۰۰ هجری شمسی
نمبر

۳۳۶۱ و امیر به نظر آنکه در این راجع به نظر اول به نظر است
مقرر شد کلمه «س» از کلمه «سه» حذف گردد و کلمه «س» به «ه» تغییر یابد
پایان در این خصوص برای مذاکره پذیرد و در صورتیکه اگر در دفتر امیر نظر
خسرتا ترجمه است بنسخ

شماره سند: ۳۰۳

فرستنده: مجلس شورای ملی

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: امتیاز خوشتاریا

تاریخ: ۲۹ قوس ۱۳۰۰ (۲۰ ربیع الثانی ۱۳۴۰)

نمبر: ۲۱۷۴

وزارت جلیله امور خارجه

به موجب مراسله نمره ۳۳۶۱ ماده واحده راجع به اجازه مبادله عهدنامه بین دولت علیه و دولت جمهوری شوروی روسیه و به موجب مراسله نمره ۳۳۶۲ قطعنامه مجلس شورای ملی راجع به بی اعتباری امتیاز غیر قانونی خوشتاریا به ریاست محترم وزرای عظام ابلاغ و ارسال شد. ولی به موجب مذاکرات شفاهی که بین نماینده مختار دولت جمهوری شوروی روسیه و اولیای آن وزارت جلیله شده و فی المجلس از طرف دولت اعلام شد، لازم است یادآوری شود که مراسله نمره ۱۶۰۰ مورخه ۲۰ قوس سنه ۱۳۰۰ نماینده مختار روسیه با قید حذف کلمه «غیر لازم» بعد از کلمه «سه» در مجلس شورای ملی تلقی شده و مقتضی است با وسایل مقتضیه در اصلاح مراسله مزبوره اقدام و اهتمام بشود. رئیس مجلس شورای ملی، امضا.

حاشیه:

- فوری است. اداره دویم فوراً اقدام فرمایید که مراسله جدیدی وزیر مختار روس با حذف کلمه غیر لازم بنویسند و بعد از وصول این مراسله به وزارت خارجه مراسله اولی را مسترد دارند. -

نمبر ۳۰/۱۰۲۶ قوس

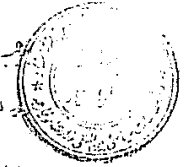
موضوع: ۲۶ بلک فوری ترقیاتی
ضمیمہ: پروگرام سہ ماہی کاری

مجلس شورای عالی

شماره ۲۱۷۴

ادارت عالی ماہی پروری

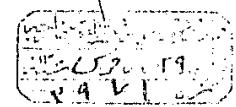

مجلس شورا عالی ۲۳ دہ آگست ۱۹۵۴ء کو بجلی و پانی کے بارے میں وزارت
ماہی پروری کے زیر اہتمام سید مہدی علی شاہ صاحب
کے ذریعہ بلک فوری ترقیاتی پروگرام سہ ماہی کاری
پر مشتمل رپورٹ پیش کی گئی۔ اس رپورٹ میں پانی اور
بجلی کے مسائل پر دلچسپی سے تبادلہ خیال کیا گیا اور
مجلس شورا عالی نے اس رپورٹ کو منظور کیا۔ اس رپورٹ
میں مذکورہ امور کے بارے میں درج ذیل اقدامات
کا حکم دیا گیا ہے:۔
۱۔ اس رپورٹ پر آگے کے اقدامات کو بروقت
تعمیراتی طور پر بروٹھروں کے ذریعہ
مکمل کیا جائے۔
۲۔ اس رپورٹ پر ترقیاتی کاموں کے لئے
مجلس شورا عالی کے درج ذیل ضمیمہ کے تحت

۱۴۰۰

www.tabarestan.info
تبرستان

سید مہدی علی شاہ صاحب
اساتذہ عالیہ

۱۴۹
۱۹۶۱

پاخیطرنوف: ۳۱۳	الکساندر طومانیانس: ۲۸۲، ۴۹۹
پودگورسکی: ۳۰۷، ۳۱۱	امان گلدی: ۶۷۴
پولکونیک بیالونویچ: ۱۷۴	امان گل دی آخوند: ۶۱۳
تاج تبعس: ۶۷۴	امان محبت: ۶۷۴
تاج محمد خدرخان: ۶۱۳	امان وردی: ۶۷۴
تپکی: ۶۷۴	امجد [سردار...]: ۶۹۵
تونلی: ۱۵۶	امجدالسلطنه: ۲۹۱، ۲۹۲
تیمافیف [جنرال...]: ۷۰۹	امیر عجیبی گرجی: ۱۹۹
ثقة السلطان: ۷۱۱، ۷۱۵	امیر مؤید: ۱۵۴، ۱۵۹
جان محمد: ۶۷۴	انتخاب السلطنه: ۶۹۵
جمیل السلطنه: ۲۹۱، ۲۹۲	اورماف (صاحب منصب نظامی روس): ۴۳۸
جواد [آقا شیخ...]: ۵۲	باراتف یا برات اوف [ژنرال...]: ۱۴۹، ۱۵۰
چهار یار: ۶۷۴	۱۶۶، ۳۸۰، ۴۰۰
حسن: ۸۲	باشمه: ۶۷۴
حسن بیک (نایب قزاق): ۳۴۵	بخشی: ۶۷۴
حسن خان [میرزا...]: ۵۳۷	براوین [مسیو...] (نماینده دولت بلشویک):
حسنعلی: ۳۲۰	۳۹۱، ۳۹۵، ۴۰۸
حسین (کارگزار بیرجند): ۱۱۹	برژنیکوف: ۴۸۳
حسین: ۴۶۳	برکسن کرین [مسیو...]: ۲۵۹
حسین خان معتمد: ۵۳۷	بریلوف: ۴۸۳
حسینقلی: ۲۸۰، ۵۱۲	بصیر الملک: ۲۱۳
حضر تقلی: ۲۵۳	بیارم قلیچ: ۶۱۳

فهرست اسامی اشخاص

آدینه وردی [حاجی...]: ۶۱۳	ارس ملا: ۶۷۴
آراز محمد: ۶۷۴	ارطور نیکلسن [سر...]: ۷۶
آراز وردی: ۶۷۴	اسحق: ۳، ۱۴، ۷۲، ۵۷۶
آرشاکف: ۲۹	اسدالله: ۸۶، ۶۵۷
آقایان [دکتر...]: ۲۹۴، ۲۹۸، ۳۰۱	اسمی洛夫: ۳۹۴
آکاکو میفودی یونیچ خوشتاریا: نگاه کنید به خوشتاریا	اشجع اللوله: ۶۹۵
اشکیوف: ۳۲۰، ۳۲۷	اشکیوف: ۳۲۷، ۳۲۰
آلتونین: ۵۰۹	اصفهانلی [شیخ الشریعه...]: ۵۲
ابوالفتح طباطبایی: ۱۰۸	اعستلاء الملک: ۳۶۹، ۳۸۰، ۳۸۴، ۳۸۹، ۳۹۲
ابوالقاسم خان [حاجی میرزا...] (امام جمعه تهران): ۱۷۱	۳۹۷، ۴۰۶، ۴۱۳، ۴۱۵، ۴۲۰، ۴۴۵، ۴۵۰، ۴۵۲
ابوالقاسم خان [سید...]: ۶۴۷، ۶۴۹	۵۰۱، ۵۱۴، ۵۲۵، ۵۳۵، ۵۵۴، ۵۵۶، ۵۵۸، ۶۴۵
اتر [مسیو...]: ۳۱۱	۶۵۹، ۶۸۳، ۶۸۸، ۷۱۷، ۷۳۱
احتشام السلطنه: ۲۶۶، ۲۶۷	افتنکو [مسیو...] (کنسول روسیه): ۶۸۰
احمدشاه قاجار: ۳۶	اقبال السلطنه: ۵۱۶، ۵۱۸، ۵۲۰-۵۲۲، ۵۲۵
احمدعلی انزانی (نایب الحکومه بندر جز):	۷۰۵
۶۰۰، ۶۱۶	اقتدار الملک: ۴۰۲، ۶۵۵
اردوبادی زاده (تبعه روس): ۶۴۷، ۶۴۹	اقجه بای سوحی: ۶۱۳
	الکساندر آقافونویچ: ۲۹۶

حکیم الملک: ۱۷۲	زرژ استرامبولی [مسیو...]: ۲۹۴، ۲۹۲، ۲۹۱
خداوردی [حاجی...]: ۶۱۳	ساریکوف [مسیو...]: ۱۸۱، ۱۸۳، ۲۹۶
خلیل مشاور السلطان: ۶۲۵	ساعدا السلطنه [حاج...]: ۳۸۰
خوجو: ۶۷۴	سردار کبیر: ۱۷۲
خوشتاریا [مسیو آکاکی میفودی یونیچ...]:	سعدالدوله: ۱۷۲
۱۸۵-۱۸۷، ۱۸۹، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۹،	سلطان کرد: ۴۲۴، ۴۲۵
۲۰۱، ۲۰۳، ۲۰۶، ۳۰۳، ۳۰۵، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۴۹،	شاه محمد باجگیرانی: ۴۲۴
۳۵۰، ۵۰۹، ۵۱۲، ۶۹۵، ۶۹۸، ۷۰۰، ۷۰۳، ۷۲۶،	شجاع الدوله قوچانی: ۷۶، ۴۲۴، ۴۲۶، ۴۴۵
۷۲۸، ۷۲۹، ۷۵۰	شریعت زاده (منشی ایرانی سفارت روسیه):
خویی [امام جمعه...]: ۱۷۱	۹۱
داود: ۱۷، ۱۸، ۷۴۶	شریف الدوله: ۹۹، ۱۱۱
دایی (ارمنی تبعه ایران): ۶۰۲	شعاع السلطنه: ۱۷۱
دبیر الممالک: ۱۷۲	شکرالله (معاون کارگزاری خارجه استرآباد):
دوبوا [مسیو...]: ۶۱۵	۶۰۰، ۶۱۶
دو در: ۶۷۴	شهاب الدوله: ۱۷۲
دینکین (سردار روسی): ۷۳۱	شهاب الکتاب: ۳۷۳
رجب آخوند: ۶۱۳	صارم الدوله [شاهزاده...]: (وزیر خارجه): ۳۵۰
رضاخان (حاکم دره جز): ۵۸۲	صدر: ۵۲
رکن الوزاره: ۵۴۹، ۵۸۳	صدرالعلماء: ۱۷۱
زارجان: ۶۷۴	صفر علی: ۳۲۷
زر [مسیو...]: (شارژ دافر آلمان): ۶۲۳، ۶۲۰	صمد: ۵۴۵، ۵۶۳، ۵۸۵، ۵۹۷
زیدی: ۴۳۲	صمصام السلطنه: ۱۷۲

طلعت پاشا: ۵۵۱	علاء السلطنه: نگاه کنید به محمد علی
طومانیانس: نگاه کنید به الکساندر طومانیانس	علاء السلطنه
ظل السلطان: ۱۷۱	علاء الملک (مدیر تحریرات روس): ۲۴۷
عباس [سید...]: ۳۴۱، ۳۴۳، ۳۴۵	علی: ۱۱۵، ۶۴۳
عبدالحسین نوری: ۱۵۴، ۶۰۲	علی آقای فومنی [حاجی...]: ۱۶۱
عبدالحمید طهرانی: ۶۳۰	علی تبریزی [آقا سید...]: ۵۲
عبدالرحیم خان [میرزا...]: ۳۷۸	علیخان [شاهزاده...]: (امین مالیه شاهرود):
عبدالکریم: ۱۰۵، ۲۴۵	۱۶۹
عبدالکریم خان (معاون حکومت دامغان):	علیقلی: ۳۰
۱۶۹	علی یمین الملک (وزیر مالیه): ۱۷۲، ۱۹۴،
عبدالله: ۲۴، ۴۳۲	۳۴۹، ۳۵۰
عبدالله خان (رئیس اجرای کارگزاری گیلان):	عین الدوله: ۱۷۲
۳۴۵	غلامرضا شاهرودی: ۶۰۲، ۶۰۶
عبدالمجید خان آهی [میرزا...]: ۶۸۵	فرامرز (کارگزار انزلی): ۱۳۳
عثمان آخوند: ۶۶۷	فرخیبک: ۱۷
عثمان بیگ: ۱۰۸	فون صامصون: ۱۷۴
عزیزخان ترکمان: ۵۵۸	فیداروف [جنرال...]: ۱۴۷، ۲۱۳
عصمت: ۹۷	قاریاعدی: ۶۷۴
عضد السلطان: ۱۷۱	قرپوز: ۶۷۴
عطا: ۶۷۴	قوام الدوله: ۱۷۲
عطا گلندی: ۶۷۴	قوام السلطنه: ۱۷۲
عظیمی: ۲۳۳	کاس آقا درشکچی: ۳۴۵

- کالچاک (سردار روسی): ۷۳۱
 کامران میرزا امیرکبیر: ۱۷۱
 کریم‌خان [میرزا...]: ۲۹۸
 کریوشتین: ۴۸۳
 کمال‌الدین [آقا سید...]: ۱۷۲
 کوچک‌خان [میرزا...]: ۷۳۵، ۷۳۸
 کوز مینسکی [مسیو...]: [سفیرکبیر آلمان در اسلامبول]: ۲۰۸
 گرادناچالنیک (حاکم تفلیس): ۲۴۰
 گریگور پطروویچ وانیتیف یا وانیتیف [مسیو...]: ۶۸۵، ۶۸۸، ۶۹۰، ۶۹۲، ۶۹۳
 گریگور تسف [مسیو...]: ۶۸۰
 گریگور یف (نماینده لیانازوفها): ۲۸۷
 گورکی لیانازوف [مسیو...]: ۲۸۷
 لئون گئورگویچ لیانازوف: ۲۹۶
 لوگین [جنرال...]: ۳۶۸
 لیانازوف: ۱۷۹، ۱۸۱، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۹۱، ۲۹۴، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۰۱، ۳۰۴، ۳۰۷، ۳۵۴، ۳۹۴، ۴۲۹، ۴۳۹، ۴۴۲، ۴۵۷، ۴۶۲، ۴۶۶، ۴۶۹، ۴۷۱، ۴۷۲، ۴۷۶، ۴۷۹، ۴۸۳، ۴۸۶، ۴۸۷، ۴۹۲، ۴۹۳، ۴۹۵، ۴۹۷، ۴۹۹، ۵۰۳، ۵۰۴، ۵۰۶، ۵۸۰، ۶۸۴
 ۶۸۵، ۶۹۰، ۶۹۲، ۶۹۵
 مارتین استبان: ۲۹۶
 مارتین لیانازوف: نگاه کنید به لیانازوف
 ماماتسوف (رئیس اداره راه): ۷۰۹
 ماوژیر [ژنرال...]: ۳۳۶
 مجدالدوله (وزیر علوم و معادن): ۱۸۵
 مجدالسلطنه: ۶۸۰
 محترم‌الملک: ۲۹۱، ۲۹۲
 محتشم‌السلطنه [حاج...]: ۱۰۳، ۱۲۷، ۱۳۷، ۱۵۹، ۱۷۲
 محسن [آقا میرزا...]: ۱۷۱
 محسن [حاجی...]: ۶۱۳
 محمد [آقا سید...]: (امام‌جمعه طهران): ۱۷۲
 محمد [آقا سید...]: (ترکمان آتابای): ۱۷۶
 محمد (سفیر ایران در لاهه): ۲۰۸
 محمدالحسینی: ۱۹۹
 محمدتقی شیرازی [آقا میرزا...]: [آیت‌الله]: ۶۲
 محمدجعفر میرزا [شاهزاده...]: ۱۹۹، ۲۰۱، ۲۰۳
 محمدحسن مازندرانی [آقا شیخ...]: ۵۲
 محمدرضا: ۶۶۵، ۶۶۷
 محمدعلی: ۳۱۱

- محمدعلی‌خان [میرزا...]: ۱۰۸
 محمدعلی علاء‌السلطنه: ۲۱، ۵۳، ۷۴، ۱۷۲
 محمدقاسم استرآبادی [آقا...]: ۶۱۳
 محمدولی (سپهسالار اعظم): ۱۸۵-۱۸۷، ۱۸۹، ۱۹۶، ۱۹۷، ۵۶۰
 محمود: ۵، ۴۲، ۲۸۴، ۵۴۷، ۵۷۴، ۵۷۸، ۵۹۴
 مخبرالسلطنه: ۱۷۲، ۵۴۵
 مدیر القطان: ۸۴
 مرتضی [میر...]: (تبعه روس): ۶۴
 مرتضی: ۷۲۳
 مستشارالدوله: ۱۷۲، ۵۴۵
 مستوفی الممالک: ۱۷۲
 مشاور الممالک: ۲۸، ۱۷۲، ۱۹۱، ۳۱۳، ۳۹۷، ۶۶۳
 مشیراعظم: ۱۷۲
 مشیرالدوله: ۱۷۲، ۲۴۵
 مصطفی: ۱، ۱۰
 مصطفی کاشانی [حاج سید...]: ۵۲
 مظفرالدین‌شاه: ۲۹۱، ۲۹۸، ۳۰۱
 مظفر عاشور [حاجی...]: ۶۱۳
 معاضدالملک: ۳۴، ۳۶، ۲۳۳، ۲۹۲
 معتصم‌السلطنه: ۶۳۹، ۶۵۹، ۶۶۱، ۶۷۰، ۶۷۸
 ۶۸۰، ۶۹۶، ۷۰۷، ۷۳۲
 معزالدوله: ۵۶۱
 معین‌التجار بوشهری [حاج...]: ۴۹۹
 معین‌الوزاره: ۵۴۵
 مفاخرالملک: ۱۰۸
 مفخم‌الدوله [حاجی...]: (معاون حکومت شاهرود): ۱۶۹
 ملا صفرعلی [حاجی...]: ۲۵۸
 ملک‌آزار یاتس: ۲۹۶
 ممتازالدوله: ۱۷۲
 ممتازالملک: ۱۷۲، ۵۴۵
 ممتحن‌الملک: ۱۷۷، ۳۶۹، ۳۷۶، ۳۹۴، ۴۱۸، ۴۴۶
 منشورالملک: ۱۹۴، ۳۵۰
 منصور [سردار...]: ۱۷۲
 منصورالملک: ۶۰۸، ۷۲۰
 منظر کامیابیس لیانت مارازوف (فرمانده کشتی جنگی روس): ۶۰۰
 منوچهر: ۳۴۷، ۳۶۶، ۳۷۶، ۳۸۶، ۳۹۴، ۴۰۰، ۴۲۲، ۴۳۰
 مؤتمن‌الملک: ۵۴۵
 مؤتمن‌الممالک: ۱۷۲
 موروف: ۱۵۰

مؤیدالملک (مدیرکل): ۱۸۷	نظام الممالک: ۱۲۱، ۱۲۵، ۱۵۲
مؤیدحضور: ۴۱۱، ۳۵۶	نظر جهانگیر: ۶۷۴
مهدی: ۷۷، ۱۵۷، ۵۵۱، ۵۷۰	نیازخان [خواجه...]: ۶۱۳
مهدی خان [میرزا...]: [رئیس تلگرافخانه]	نیکولسکی: ۶۴، ۶۶
شاهرو: ۱۶۹	والکویف [مسیو...]: [فونسول استرآباد]: ۲۷۲
مهدی فرخ (کارگزار رشت): ۲۷۷، ۳۴۱، ۴۰۴	وثوق الدوله: ۶۹۳
۵۴۳	وردی مراد: ۶۷۴
میرزا آقا (تبعه روس): ۳۸۶	ویلسن (پرزیدانت): ۵۶۷، ۵۹۶
میرزا آقا (کارگزار ماکو): ۱۷۴، ۱۷۷، ۳۶۹	هژیرالسلطان (نایب الحکومه آستارا): ۳۵۶
۵۱۶، ۶۱۸، ۷۱۱، ۷۱۵، ۷۱۹	همایون [سردار...]: [مدیرالملک امیرتومان]:
میرزا بابا: ۲۵۸	۲۹۱، ۲۹۴، ۲۹۸، ۳۰۱، ۶۸۰
نایلتون: ۵۸۲	هنس (مدیرکل گمرکات): ۳۴۴، ۵۲۷
ناصرالدین شاه: ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۹، ۵۹۰	یاروش [مسیو...]: ۳۱۳
ناظم العلوم: ۶۸۲	یزدی: ۵۲
ناگاتکین [مسیو...]: [مدیر اداره راه انزلی و	یکرانف: ۲۹۱
تهران]: ۷۲۶، ۷۲۸	یمین الملک [حاج...]: [نگاه کنید به علی
نصرالملک: ۱۷۲	یمین الملک
نصیرالدوله: ۲۲۱، ۲۲۳، ۲۳۵، ۲۳۷، ۲۴۷	یونینچ (سردار روسی): ۷۳۱
۲۵۱، ۲۷۰، ۲۷۴، ۲۹۶، ۲۹۹، ۳۰۱، ۳۲۸، ۳۳۲	
۳۳۴، ۳۳۹، ۳۴۳، ۳۵۰، ۳۵۴، ۳۵۸، ۳۶۱، ۳۸۰	
۳۸۲، ۳۸۴، ۳۹۷، ۴۲۰، ۴۴۳، ۴۴۵، ۴۵۰، ۴۵۲	
۴۷۲، ۴۹۵، ۵۰۱، ۵۱۴، ۵۳۵	

فهرست اسامی اماکن

آلمان: ۳، ۷-۱۰، ۱۴، ۴۹، ۲۰۸، ۲۳۱، ۲۵۵	آخال: ۴۲۴، ۴۲۵، ۶۷۴
آذربایجان: ۲۳، ۲۸، ۳۰، ۴۴، ۷۶، ۷۷، ۸۶، ۸۹	۱۴۷، ۲۲۰، ۲۲۷، ۲۶۶، ۳۵۲، ۵۰۹، ۵۱۸، ۵۲۵
۵۹۰، ۵۹۶، ۶۲۰، ۶۲۲، ۶۲۵، ۶۶۳	۵۳۱، ۵۳۳، ۵۳۵، ۵۵۶، ۶۲۹، ۶۳۰، ۶۶۱، ۷۰۵
اتازونی: ۹۰	۷۰۷، ۷۰۹، ۷۱۳
اترک (رودخانه): ۴۸۴، ۴۹۹	آرارات: ۶۲۹
اتریش: ۵۸۵	آستارا: ۸۴، ۱۳۹، ۲۵۹، ۲۷۰، ۳۰۷، ۳۲۰، ۳۲۷
اجار [محال...]: ۱۴۷	۳۲۸، ۳۵۶، ۳۶۴، ۳۷۳، ۳۷۸، ۳۸۲، ۳۸۴، ۴۱۱
الجزایر: ۵۰	۴۱۹، ۴۲۰، ۴۳۴، ۴۳۶، ۴۶۲، ۴۸۴، ۴۹۹، ۶۴۳
احمدآباد: ۲۰۸	۶۴۵، ۶۵۱، ۶۵۵، ۶۹۲، ۷۰۰
اردبیل: ۸۴، ۱۱۱، ۱۱۵، ۲۱۶، ۲۲۰، ۲۷۰، ۳۰۵	آستارای روس: ۳۷۳، ۴۱۱، ۴۲۲، ۴۳۴، ۴۳۶
۳۳۰، ۳۳۲، ۳۳۴، ۳۵۸، ۳۶۱، ۳۶۴، ۳۷۱	۶۵۱، ۶۵۳
۳۷۸، ۳۸۲، ۳۸۴، ۴۱۱، ۴۱۵، ۴۱۹، ۴۲۰، ۴۳۶	آشوراده یا عاشوراده: ۱۹۳، ۲۷۰-۲۹۶
۴۴۳، ۴۴۵، ۴۵۳، ۴۵۱، ۴۶۵	آق قلعه: ۱۷۴، ۱۷۷، ۲۱۰
ارس (رودخانه): ۵۲۹، ۵۲۷، ۵۳۱، ۵۳۳	

بخارا: ۵۰، ۵۰	۵۰۹، ۳۹۱، ۳۶۹، ۳۲۰، ۲۸۴، ۲۸۳
بردر: ۴۲۴	پلنگان (شبه جزیره): ۶۲۸
برلن: ۸، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۵۵، ۲۷۹، ۵۱۲، ۵۱۴	پلیکان (ارک): ۱۹۳
بروکسل: ۸	پسیر بازار: ۳۱۳، ۳۳۹، ۳۴۳، ۳۴۵، ۷۲۶، ۷۲۸
بسفون: ۹	۷۲۹
بغداد: ۲۹، ۵۲، ۲۰۸، ۲۶۶	تازه شهر: ۱۳۳
بلژیک: ۹۷، ۱۴، ۵۹۷	تاشکند: ۵۸۰
بلغار: ۵۴۷، ۵۵۱، ۵۷۸	تبریز: ۲۸، ۴۶، ۷۹، ۸۶، ۸۹، ۹۹، ۲۲۰، ۲۲۷
بلوچستان: ۴۹	۵۲۷، ۵۲۵، ۶۲۰، ۶۲۲، ۶۲۵، ۶۴۷، ۷۰۵، ۷۰۷
بنلر جز یا بندر گنز: ۱۷۷، ۱۹۹، ۲۰۱، ۲۰۳	تجن سرخس: ۵۵۸
۳۴۹، ۴۵۲، ۴۷۶، ۵۹۹، ۶۰۰، ۶۱۰، ۶۱۵، ۶۱۶	تربت: ۶۵۷
۶۱۸، ۶۲۸، ۶۳۵، ۶۳۶، ۶۳۹، ۶۶۵، ۶۶۷	ترکستان: ۲۶۶، ۴۲۵، ۵۵۸، ۶۳۵، ۷۳۱
بوسار (پل): ۳۱۳	تغلیس: ۱۶، ۱۸، ۴۰، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۷، ۲۵۱
بیجار: ۲۰۸	۳۵۲، ۳۵۸، ۳۶۱، ۳۷۱، ۳۸۴، ۴۲۰، ۵۲۱
بیرجند: ۱۱۹، ۱۳۱	تقی دیزج (قریه): ۳۵۸
پادکورسکی (پل): ۳۱۳	تنگابن: ۱۸۵، ۱۹۱، ۱۹۶، ۳۰۵
پاریس: ۱۸۳، ۲۵۶، ۲۶۱، ۲۷۹، ۴۸۰، ۵۴۵	تهران: ۲۰، ۱۰۷، ۱۵۶، ۱۷۱، ۱۷۲، ۲۳۰، ۲۴۲
۵۶۳، ۵۶۸، ۵۹۶، ۶۰۸، ۶۶۳	۲۸۳، ۳۰۷، ۳۱۳، ۳۱۵، ۳۵۲، ۳۸۸، ۳۹۱، ۴۴۷
پروس: ۲۶۶	۴۴۹، ۴۸۲، ۵۰۳، ۵۰۹، ۵۴۱، ۵۶۸، ۵۸۸
پترزبورگ: ۳، ۱۰، ۱۴	۵۹۶، ۶۶۲، ۶۸۲، ۷۱۷، ۷۲۶، ۷۲۸، ۷۲۹، ۷۴۴
پتروگراد: ۳۸، ۱۰۵، ۱۱۹، ۱۲۱، ۱۳۱، ۱۸۳	۷۴۶
۲۳۱، ۲۳۹، ۲۴۷، ۲۵۱، ۲۵۵، ۲۶۱، ۲۶۶، ۲۷۹	جلفا: ۷۹، ۲۳۹، ۷۰۷، ۷۰۹

انزلی: ۱۲۱، ۱۲۵، ۱۲۷، ۱۲۹، ۱۳۳، ۱۳۵	۶۲۹، ۵۳۵
۱۳۷، ۱۵۲، ۲۲۷، ۲۳۹، ۲۵۳، ۳۰۷، ۳۱۱	ارشق: ۲۱۳
۳۱۳، ۳۱۵، ۳۲۲، ۳۴۷، ۳۵۴، ۳۷۵، ۳۸۰، ۳۸۶	اروپا: ۵، ۸، ۹، ۲۰، ۲۳، ۲۴، ۲۶، ۳۶، ۳۸، ۴۹
۳۸۸، ۳۹۴، ۴۰۰، ۴۰۴، ۴۰۶، ۴۰۸، ۴۴۲، ۴۶۶	۷۰، ۲۳۰، ۵۶۸، ۶۲۷، ۶۳۸
۵۳۹، ۵۴۳، ۶۱۵، ۶۵۱، ۶۸۴، ۶۸۵، ۶۹۲، ۶۹۸	ارومیه: ۱۸، ۲۲۷
۷۲۶، ۷۲۸، ۷۲۹، ۷۴۲	ازمیر: ۲۰۸
انگلیس: ۹۷، ۱۴، ۲۰، ۲۸، ۴۹، ۵۰، ۶۴، ۶۶	اسپانی: ۲۳۱
۷۷، ۱۵۶، ۱۷۱، ۲۳۰، ۲۵۵، ۲۶۱، ۲۷۹، ۲۹۱	استرآباد: ۱۶۹، ۱۷۴، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۹۳، ۱۹۶
۴۰۲، ۵۱۲، ۵۳۹، ۵۴۳، ۵۵۱، ۵۵۸، ۵۷۱، ۵۷۸	۲۱۰، ۲۳۷، ۲۴۷، ۲۵۱، ۲۶۳، ۲۷۲، ۳۰۵، ۳۰۷
۵۸۰، ۵۹۰، ۵۹۶، ۵۹۷، ۶۰۸، ۶۴۳، ۶۶۷، ۶۸۴	۳۳۰، ۳۳۶، ۳۳۷، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۶۸، ۳۶۹، ۳۹۱
۷۱۹، ۷۱۷	۳۹۷، ۳۹۹، ۴۵۴، ۴۵۵، ۴۷۶، ۴۹۵، ۵۱۲، ۵۱۴
اوجارود: ۲۱۳	۶۰۰، ۶۰۶، ۶۱۳، ۶۱۵، ۶۱۶، ۶۱۸، ۶۲۷، ۶۲۸
ایتالیا: ۸، ۱۴، ۲۵۵، ۵۹۷	۶۳۵، ۶۳۸، ۶۳۹، ۶۶۵، ۶۶۷
ایران: تقریباً در اکثر صفحات	اسلامبول: ۱۰، ۲۰۸، ۲۳۱، ۲۶۶، ۲۶۷، ۵۴۷
ایروان: ۷۹	۵۵۱، ۵۷۸، ۵۹۴
اینکولیف (مریضخانه): ۳۲۲	اطریش: ۱، ۹، ۱۰، ۱۴، ۲۸، ۴۹، ۲۳۰، ۲۳۱
باجگیران: ۱۶۴، ۲۳۹، ۴۲۴، ۴۲۵، ۴۴۵	۲۶۶، ۵۶۳، ۵۷۶
بادکوبه: ۱۷، ۱۸، ۱۲۹، ۲۴۰، ۳۲۲، ۴۰۴، ۴۰۶	افریقا: ۵۰
۴۰۸، ۴۱۱، ۴۱۷، ۴۱۹، ۵۹۶، ۶۵۱، ۶۹۲	افغانستان: ۴۹، ۱۱۹، ۱۴۱، ۵۸۳
بارفروش: ۱۵۴، ۲۲۳، ۴۳۸	امریکا: ۹، ۲۵۶، ۵۴۵، ۵۵۱، ۵۶۳، ۵۶۷، ۵۶۸
بایزید: ۴۲۰، ۵۲۱، ۵۲۲، ۷۲۲، ۷۲۳	۵۷۸، ۵۹۶، ۵۹۷، ۷۴۶
بجنورد: ۶۴۷، ۶۷۴	امریکای شمالی: ۹، ۸

خیوه: ۵۰	چابکسر (بندر): ۷۴۲
دارداتل: ۹	چکردیر یا چکرور (رودخانه): ۲۹۸، ۲۹۱
داغستان: ۱۷	۳۰۱، ۶۸۰
دامغان: ۱۶۹	چین: ۵۴۵
درجز یا دره جز: ۵۸۳، ۵۸۲، ۵۶۰، ۵۵۴، ۵۴۹	حاتم آباد: ۲۰۸
دهنه باغو: ۶۲۸	حاجی قره (پل): ۱۷۶، ۱۷۴
ذهاب: ۲۳۰	حسن خاتلو: ۹۹
رشت: ۹۵، ۱۰۵، ۱۱۷، ۱۲۱، ۱۲۵، ۱۳۷، ۱۶۱	حسن کیاده: ۶۹۲
۱۶۷، ۲۱۸، ۲۲۷، ۲۳۳، ۲۷۴، ۲۷۷، ۳۰۷، ۳۱۳	حسن لو [قریه...]: ۱۱۱، ۱۱۳، ۱۱۵
۳۳۹، ۳۴۱، ۳۷۵، ۳۸۸، ۳۹۱، ۴۰۶، ۴۰۸، ۴۱۳	حسین قلی [خلیج]: ۴۴۷
۴۲۹، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۳، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۹۰، ۴۹۸	خراسان: ۴۴، ۶۶، ۱۳۱، ۲۴۴، ۳۰۷، ۳۶۹، ۴۲۵
۷۲۸، ۷۲۹	۴۲۶، ۴۴۵، ۴۶۰، ۴۸۲، ۵۸۸، ۵۹۲، ۶۲۷، ۶۲۸
رم: ۲۵۶، ۲۶۱، ۲۷۹، ۵۷۶	۶۷۰، ۷۳۱
رودکنار (قریه): ۶۵۳	خزر (بحر): ۲۸۲، ۲۸۳، ۳۰۷، ۳۴۹، ۴۱۷
روس: تقریباً در اکثر صفحات	۴۶۰، ۴۶۲، ۴۷۱، ۴۷۹، ۴۸۳، ۴۸۴، ۴۸۶
رومانی: ۹	۴۹۹، ۵۰۱، ۵۰۳، ۵۰۵، ۵۸۰، ۶۱۰، ۶۲۸، ۶۲۹
زنجان: ۲۲۷	۶۸۰، ۶۸۲
ساری قمیش: ۷۷	خواتون (پل): ۶۵۷
سامان راکماره: ۱۹۳	خواجه نفس: ۶۰۰، ۶۰۲، ۶۰۴، ۶۰۶، ۶۱۳
سبزه میدان: ۲۷۷	۶۱۵، ۶۱۸، ۶۶۷
سپیرباغ: ۴۳۶	خوی: ۱۸
سرتک (شبه جزیره): ۶۲۸، ۳۴۹	

سرخس: ۵۵۸، ۵۸۰، ۵۸۸، ۵۹۰، ۶۵۷، ۶۷۰	سرخس روس: ۵۵۸، ۵۸۰
سلماتس: ۸۶، ۸۹	سواد (سنگر): ۱۷۴
شام: ۵۷۸	سوادکوه: ۱۵۴، ۱۵۹
شاه تختی: ۵۱۸، ۵۲۵، ۷۱۱، ۷۱۵، ۷۱۹، ۷۲۱	شام: ۵۷۸
۷۲۳	شاهورود: ۱۶۹، ۶۰۲
شاه کیله: ۶۲۸	شوروی: ۷۳۵، ۷۴۴، ۷۵۰
شهباز (بندر): ۷۲۸، ۷۴۲	شیخ عبدالحسین (مسجد): ۵۵
شیرگاه: ۱۵۴، ۱۵۹	صرب: ۱، ۹، ۱۴
طالش: ۶۲۹	طوالش: ۱۳۳، ۶۹۵
عباس آباد: ۶۲۹	عثمانی: ۹، ۱۸، ۲۰، ۲۸، ۲۹، ۳۴، ۴۰، ۴۴، ۴۹
۵۲، ۵۵، ۷۰، ۷۴، ۷۶، ۸۱، ۱۰۱، ۲۰۸، ۲۳۰	۲۳۱، ۲۴۲، ۲۵۵، ۲۶۱، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۷۹، ۳۴۳
۵۱۸، ۵۲۰، ۵۲۲، ۵۲۵، ۵۴۷، ۵۵۱، ۵۵۶، ۵۶۳	۷۱۹
عراق: ۵۹۰	عشق آباد: ۴۲۴، ۴۲۵، ۴۴۵، ۶۲۹
عربلو: ۷۲۲	غازیان: ۱۰۳، ۱۰۵، ۱۲۷، ۱۳۳، ۳۸۶، ۴۲۲
فرانس: ۲۳۰	فرانسه: ۹۷، ۱۴، ۵۰، ۲۵۵، ۵۸۵، ۵۹۶
فومن: ۲۷۷	فیروزه خراسان (ناحیه): ۶۲۹
قراجه داغ: ۱۴۷	قره باغ: ۱۷، ۵۲۲
قره بلاغ: ۱۷۴، ۱۷۶	قره دماغ: ۴۲۵
قره سو: ۳۳۶، ۴۷۶، ۶۶۷	قره صو: ۶۲۸
قره کلیسا: ۷۲۲	قزوین: ۳۱۵، ۳۴۷، ۳۵۴، ۴۰۲، ۶۹۸
قصر شیرین: ۲۳۰	قطور: ۶۳۰
قفقاز: ۱۷، ۴۰، ۵۰، ۷۹، ۱۶۶، ۲۶۶، ۳۹۱، ۴۲۰	۴۶۰، ۵۰۱، ۵۱۶، ۵۲۱، ۶۲۹، ۶۴۳، ۷۰۹، ۷۱۵

۷۶۶

ملاربابا: ۴۳۶

منجیل: ۱۰۵، ۱۰۷، ۱۱۷

میانج: ۴۶

میانکاله (شبه جزیره): ۱۹۳، ۳۴۹، ۳۵۰

نجف: ۶۰

نخجوان: ۵۲۰

واشنگتن: ۵۶۸، ۲۶۱

واق گمیش: ۱۷۴

ورسای: ۵۸۵

وینه: ۱

هراس: ۵۲۷، ۵۲۹، ۵۳۱، ۵۳۳، ۵۳۵

هریرود (رودخانه): ۵۹۲

هلند: ۴۲

همدان: ۲۰۸، ۲۶۶، ۳۴۷، ۴۰۲

هندوستان: ۴۹، ۵۰، ۲۶۶

هندوار: ۵۲۲

یکه مازو: ۱۷۶

۷۶۵

قوچان: ۴۲۵، ۴۲۴، ۹۷

قوم ایولر (محلہ): ۳۷۳

کاریز: ۶۵۷

کانادا: ۹

کجور: ۱۸۵، ۱۹۱، ۱۹۶

کرات [قلعه]: ۱۴۱

کرج: ۱۵۶

کردستان: ۴۴

کردمحلہ: ۳۳۶

کرمانشاه: ۲۸، ۲۹، ۲۳۰، ۲۶۶، ۳۳۰

کلات: ۵۶۰، ۵۸۳

کلارستاق: ۱۸۵، ۱۹۱، ۱۹۶

کلران: ۷۲۲، ۷۲۳

کلون: ۳۶۱

کنده [محال...]: ۱۴۷

گلوگاہ: ۴۴۷

گمش تپہ: ۱۷۴، ۱۷۶، ۶۰۰، ۶۰۲، ۶۰۴، ۶۰۶

گنبد قابوس: ۶۶۷، ۶۱۵، ۶۱۸، ۶۶۷

گنجه: ۱۷

گیلان: ۱۰۷، ۱۲۱، ۱۲۹، ۱۳۷، ۱۳۹، ۱۴۹

مغان [محال...]: ۱۴۷، ۶۲۹، ۳۴۲، ۳۰۵، ۲۹۸، ۲۹۲، ۲۷۷، ۲۴۴، ۱۹۶، ۱۶۱

۶۸۰، ۵۳۹، ۵۳۷، ۵۳۵، ۵۱۴، ۵۱۲، ۴۰۶، ۳۴۵

۷۴۴، ۷۴۲، ۷۰۳، ۶۹۶، ۶۹۵

لاہ: ۴۲، ۳۹۱

لطف آباد: ۵۴۹

لندن: ۵۰، ۷۶، ۱۵۶، ۲۳۱، ۲۴۲، ۲۶۱، ۲۶۶

۲۷۹، ۵۵۱، ۵۶۸، ۵۷۰، ۵۹۶، ۷۴۶

لنکان: ۲۱۳

لنکران: ۳۷۳، ۴۱۹، ۴۲۰، ۶۵۵، ۷۳۵، ۷۴۰

مازندران: ۱۵۴، ۱۵۹، ۱۹۳، ۱۹۶، ۲۲۳، ۳۰۵

۴۴۷، ۵۱۲، ۵۱۴، ۶۲۸، ۶۳۹، ۶۶۷

ماکو: ۵۱۶، ۵۱۸، ۵۲۰، ۵۲۲، ۷۰۵، ۷۰۷، ۷۰۹

۷۱۱، ۷۱۳، ۷۱۵، ۷۱۷، ۷۱۹، ۷۲۲، ۷۲۳

مجارستان: ۹، ۱۰، ۲۶۶

مرداب (خلیج): ۷۲۶، ۷۲۸، ۷۲۹

مرو (دریا): ۵۸۰

مسکو: ۳، ۱۷۹، ۲۸۲، ۴۴۹

مشکین: ۳۷۱

مشهد: ۱۶۴، ۲۳۹، ۲۴۴، ۲۴۵، ۳۹۱، ۵۸۸

مشهدسر: ۴۲۸، ۴۳۹

مصر: ۴۹، ۵۰

معمدی (جزیره): ۵۲۷، ۵۳۹، ۵۴۱، ۵۴۳

فهرست اسامی ملل و نحل

آتابای (طایفه‌ای از تراکمه): ۴۸۵	بلشویزم: ۶۵۵
آلارلوها (طایفه‌ای از تراکمه): ۲۱۳	بلشویست: ۷۳۱
آلمانی: ۶۰۲، ۲۳۰، ۴۶	بلشویک: ۳۸۸، ۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۵، ۴۰۰، ۴۰۲
ارامنه: ۴۰، ۸۴، ۱۵۲، ۴۰۸، ۴۱۱، ۴۱۳، ۴۱۵	۴۰۴، ۴۰۶، ۴۰۸، ۴۱۹، ۴۲۰، ۴۲۲، ۴۳۲، ۴۳۴
۵۲۱، ۵۵۸، ۶۳۸، ۷۱۷، ۷۱۹، ۷۲۰	۴۳۶، ۴۳۸، ۴۳۹، ۵۵۸، ۵۸۰، ۶۱۰، ۶۴۳، ۶۴۵
اردبیلی: ۳۷۳	۶۵۱، ۶۵۳، ۶۶۵، ۶۶۷، ۷۳۱
اروپایی: ۴۶۰	تراکمه: ۱۷۴، ۱۷۶، ۱۷۷، ۲۱۰، ۲۳۷، ۴۲۵
اسلام: ۴۹، ۶۲، ۸۱	۴۴۷، ۴۵۲، ۴۸۵، ۵۸۰، ۶۱۰، ۶۱۱، ۶۱۵، ۶۳۵
اطریشی: ۲۳۰	۶۶۷، ۶۷۴، ۶۷۶، ۶۷۸
افغان: ۵۸۰	جعفریای (طایفه‌ای از تراکمه): ۴۸۵
اکراد: ۵۲۲، ۲۴	جنگلی‌ها: ۳۵۶، ۴۰۲
امریکایی: ۷۴۸	خامسلو (طایفه): ۳۵۸
انگلیسی‌ها: ۷۷، ۲۶۶، ۵۸۰، ۶۲۹	دموکراتها: ۳۵۶
ایرانی: ۴۹، ۸۴، ۹۱، ۹۲، ۲۶۶، ۴۰۰، ۴۳۲	دوکوسنچی (طایفه): ۱۷۶
۴۶۰، ۴۷۶، ۴۸۳، ۴۸۴، ۵۰۳، ۵۰۴، ۶۰۲، ۶۲۷	روس‌ها: ۳، ۱۷، ۴۶، ۷۷، ۸۴، ۹۷، ۱۴۱، ۱۵۲
۶۲۹	۱۵۴، ۱۵۹، ۱۷۶، ۲۰۸، ۲۳۰، ۲۵۵، ۲۶۶، ۳۳۰

۳۳۲، ۳۴۹، ۳۶۴، ۳۶۹، ۳۷۳، ۳۹۴، ۴۱۷، ۵۵۸	طعنه (طایفه‌ای از تراکمه): ۱۷۶
۵۹۶، ۶۰۶، ۶۱۰، ۶۲۹، ۶۳۷، ۶۷۶، ۷۱۱، ۷۰۹	عثمانی‌ها: ۲۹، ۱۴۹، ۱۵۰، ۲۰۸، ۲۶۶، ۳۴۳
۷۲۲	۵۹۴
زعفرانلو: ۴۲۵	قرجه‌بیگلو: ۳۵۸
سلاخها: ۶۰۰	قفقازی: ۳۸۶
شامسون: ۹۹، ۱۴۷، ۳۷۱، ۳۸۲، ۳۸۴، ۷۳۵	گرچی: ۵۱۶، ۶۲۹
۷۴۰	مالقان: ۵۵۸
صحنه (طایفه‌ای از تراکمه): ۱۷۶	مسلمان: ۲۹، ۴۱۱، ۴۶۰، ۵۱۶، ۶۲۹، ۶۵۳

In the Name of God

*Selected Documents of the
Caspian Sea and the Northern
Regions of Iran During
World War I.*

Mohammad Nader Nassiri Moghaddam

Publication of Documents Unit

The Institute For Political and International Studies

Tehran-1995